

## СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань соціальної політики

та захисту прав ветеранів

29 вересня 2023 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, шановні народні депутати.

Арсенюк Олег, ви з нами на зв'язку? Пан Олег на зв'язку? А Бабенко є, Микола? Зараз Арсенюка Олега дочекаємось.

\_\_\_\_\_. Доброго ранку, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Доброго ранку. Доброго ранку, всім хто приєднується. Чекаємо на приєднання.

ЦИМБАЛЮК М.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Михайло Михайлович, вітаю.

НИКОРАК І.П. Колеги, доброго ранку всім.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ірина, вітаю.

\_\_\_\_\_. Доброго ранку.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо Олега не буде, то... Я попрошу зараз Анатолія Остапенка, він у нас другий запасний по секретаріату. Бабенка немає. Арсенюк... Третій запасний. Зробити перекличку, хто у нас на місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день, шановні колеги.

Галина Миколаївна Третякова.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Є.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Є.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день. Дякую.

Струневич Вадим Олегович. Немає.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Доброго дня, колеги. Да, на місці. Є. Добрий день.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день.

Гривко Сергій Дмитрович.

Остапенко Анатолій Дмитрович є.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак присутня.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Присутня. Добрий день, колеги.

ОСТАПЕНКО А.Д. Доброго дня.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Так. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Сім присутніх. Передаю список голові комітету. Є у нас Арсенюк, який обраний у нас, якщо у нас немає основного секретаря нашого комітету, тому можемо приступати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Пане Олеже, ви готові функції секретаря виконувати?

АРСЕНЮК О.О. Готовий, Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олеже.

Шановні народні депутати, порядок денний запропонований. Не буде змін ні в кого до порядку денного? В нас сьогодні важливий порядок денний, тому що друге питання – це бюджет, це основний наш документ країни на 24-й рік. І відповідно перше питання у нас 9141 – це законопроект пана Чернєва щодо прискорення темпів надання статусу учасника бойових дій. Не буде зауважень? Тоді ми починаємо. Не бачу піднятих рук. Тоді ми починаємо.

Перше питання розглядаємо – це підготовка до другого читання проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана (реєстраційний номер 9141). Це друге читання, нагадаю.

Голова робочої групи і голова підкомітету Остапенко Анатолій Дмитрович, будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Ще раз добрий день, колеги. Я співголова робочої групи, тому що у нас було прийняте рішення, що співголовою ще є у нас Ірина Петрівна Никорак, це я просто так, нагадати.

Порівняльна таблиця на 33 аркушах була надана всім членам комітету. Я надіюся, всі ознайомилися. Хочу нагадати, що 29 червня 2023 року Верховною Радою України прийнято за основу проект Закону України про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана (реєстраційний номер 9141). Відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту для підготовки його до другого читання було внесено 57 пропозицій та поправок, що надійшли від народних депутатів України різних фракцій і груп.

Мною та співголовою робочої групи з доопрацювання законопроекту до другого читання проведено декілька робочих груп у комітеті. За результатами розгляду пропозицій та поправок, а також опрацювання висновку Національної агенції з питань запобігання корупції було підготовлено порівняльну таблицю до законопроекту, яка містить усі внесені та невідкликані пропозиції та поправки, з яких 11 пропозицій враховано, 31 – врахована частково, 15 пропозицій відхилено.

Врахованою поправкою до законопроекту з метою усунення корупційних факторів чітко встановлено строки надання відомостей, документів для надання статусу ветерана війни військовослужбовцям, особам з інвалідністю та членам сімей загиблих (померлих) захисників або захисниць України. Також змінено назву законопроекту для уточнення конкретизації процедури, згідно до якої буде надаватись відповідний статус.

Враховуючи викладене та керуючись пунктами 5 і 6 частини першої статті 16 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" пропоную схвалити текст порівняльної таблиці з пропозиціями і поправками народних депутатів України до проекту Закону України про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту щодо спрощення процедури присвоєння

статусу ветерана (реєстраційний номер 9141), а також з урахуванням висновку НАЗК, відповідно якого напрацьовано робочою групою поправки та внесені співголовами робочої групи з доопрацювання до другого читання законопроекту, а саме.

Правка номер 4. Назву законопроекту викласти в такій редакції: "Про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо спрощення процедури надання для деяких категорій осіб статусу учасника бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни або члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України.

Правка номер 6 абзац перший розділу I викласти в такій редакції: "Внести до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України 93-го року № 45) з наступними змінами. Правка номер 17 пункт 1 розділу I викласти в такій редакції: "Пункт 19 частини першої статті 6 доповнити новим абзацом такого змісту: "Особи, зазначені в абзаці першому цього пункту, або їх представники мають право відповідно до Закону України "Про особливості надання публічних (електронних публічних послуг" подати заяву (звернення) в паперовій або електронній формі, зокрема засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та/або Єдиного державного реєстру ветеранів війни в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, до комісії з питань розгляду матеріалів про призначення учасниками бойових дій із зазначенням відомостей необхідних для надання статусу учасника бойових дій або додати копії відповідних документів за наявності, засвідчені підписом суб'єкта звернення. За відсутності таких документів, відомостей, вони витребовуються в уповноваженого органу або особи в рамках міжвідомчої взаємодії суб'єктів владних повноважень у формі документів або відомостей, але не пізніше ніж через 5 календарних днів від дати надходження заяви. Уповноважений орган або особа зобов'язані надати запитовані документи, відомості або повідомити обґрунтовану причину їх відсутності не пізніше ніж через 15 календарних днів від дати надходження

такого запиту, не пізніше ніж через 10 календарних днів після отримання відповіді на запит комісія з питань розгляду матеріалів про надання статусу учасника бойових дій приймає рішення про надання відповідного статусу.

Правка номер 30, пункт 2 розділу I викласти в такій редакції: Стаття 7 доповнити новою частиною такого змісту: "Особи, зазначені в пункті 11 частини другої цієї статті або їх представники, мають право відповідно до Закону України "Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг" подати заяву, звернення в паперовій або електронній формі, зокрема засобом Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та/або Єдиного державного реєстру ветеранів війни в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України до органу уповноваженого надавати статус особи з інвалідністю внаслідок війни із зазначенням відомостей необхідних для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни або додати копії відповідних документів за наявності, засвідчені підписом суб'єкта звернення. За відсутністю таких документів, відомостей, вони витребовуються в уповноваженого органу або особи в рамках міжвідомчої взаємодії в суб'єктів владних повноважень у формі документів або відомостей, але не пізніше ніж через 5 календарних днів від дати надходження заяви. Уповноважений орган або особа зобов'язані надати запитувані документи, відомості або повідомити обґрунтовану причину їх відсутності не пізніше ніж через 15 календарних днів від дати надходження такого запиту, не пізніше ніж через 10 календарних днів після отримання відповіді на запит органа, уповноваженого надавати статус особи з інвалідністю внаслідок війни, приймає рішення про надання відповідного статусу.

Правка номер 42, пункт 3 розділу I викласти в такій редакції. Статтю 10 штрих 1 доповнити новою частиною такого змісту: члени сімей осіб, зазначених у пункті 5 частини першої цієї статті, або їх представники мають право відповідно до Закону України "Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг" подати заяву-звернення в паперовій або

електронній формі, зокрема засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та/або Єдиного державного реєстру ветеранів війни у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, до органу, уповноваженого надавати статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, із зазначенням відомостей, необхідних для надання статусу члена сімей загиблих (померлих) Захисників чи Захисниць України, або додати копії відповідних документів за наявності, засвідчені підписом суб'єктом звернення. За відсутності таких документів (відомостей), вони вимагаються в уповноваженого органа або особи в рамках міжвідомчої взаємодії суб'єктів владних повноважень у форматі документів або відомостей. Але не пізніше, ніж через п'ять календарних днів від дати надходження заяви уповноважений орган або особа зобов'язані надати запитовані документи (відомості) або повідомити обґрунтовану причину їхньої відсутності не пізніше, ніж через п'ятнадцять календарних днів від дати надходження такого запиту, не пізніше, ніж через десять календарних днів після отримання відповіді на запит, орган, уповноважений надавати статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, приймає рішення про надання відповідного статусу.

Правка номер 57, пункт 2, розділ II, після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту. Опрацювання питання щодо запровадження автоматичного надання особам, передбаченим Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", статусів на підставі документів Міністерства оборони України, інших державних органів, та подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до законодавства...

Тому пропоную внести порівняльну таблицю до проекту Закону України... "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана (реєстраційний номер 9141) на розгляд Верховної Ради України рекомендувати Верховній Раді України, керуючись пунктом 3 частини першої статті 123 Регламенту

Верховної Ради України, зазначений законопроект прийняти у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Доручити мені на правах голови підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів комітету виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолій.

Шановні депутати, я нагадаю, що уряд теж зробив свою справу, вони спростили процедуру надання статусу УБД, спростили довідку, власне, не тільки поєднавши її, але і спростивши формат такої довідки. І нагадаю, що наша справа, Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів спростити процедуру, коли сам військовослужбовець або сам ветеран отримує статус учасника бойових дій.

Що стосується отримання, надання статусу учасника бойових дій з боку військової частини, Міністерства оборони, Збройних Сил України, це питання вирішується законопроектом 10062. Вони не перекликаються, то єсть там окрема процедура, тому що вона стосується сил оборони, а тут у нас та процедура, яка стосується саме безпосередньо Міністерства ветеранів або інших міністерств. І тому цей законопроект вирішує саме цю проблему.

Я попрошу, у нас є представник громадської організації "Юридична сотня" Алла Белошенко. Я попрошу прокоментувати підготовку законопроекту до другого читання, тому що цей законопроект готувався плідно у стосунках голова підкомітету, голова робочої групи, спілкувалися з громадськими організаціями і ми намагалися врахувати всі пропозиції, які є в громадських організацій, які сьогодні допомагають ветеранам, в тому числі зокрема отримувати статус ветерана.

Будь ласка, пані Алла, а потім інші органи. Будь ласка.



БЕЛОШЕНКО А. Добрий день. Дякую. Дякую за надане слово. Стосовно правок до 9141, насправді дані правки... до другого читання були враховані всі ризики, які тільки можуть бути можливі, особливо в питанні безпосередньо про НАЗК. Це про корупціогенний ризик. Це питання насправді і в нас воно є найбільш таким терміновим і яке повинно бути враховано. Крім того, ці правки, вона враховують рекомендації стосовно подання документів, які можуть бути надані саме по дням. Як це враховано? Це безпосередньо в нас пункт, він зараз, вибачте за затримку, в нас це враховано в моменті, що правки, ой, що документи повинні бути саме в загальному спільно це 30 днів залишається, тобто не треба змінювати піднормативку, але воно розділено на конкретні, на 15 діб, 10, тобто з урахуванням того, щоб кожен орган, він міг своєчасно отримати ці документи і була можливість їх отримання. Тому, на нашу думку, громадська організація "Юридична сотня", вона виступає – за це. До другого читання був підготовлений цей проект з урахуванням всіх ризиків, які можливі з різних органів. І, на нашу думку, якраз реалізація всіх передбачених діб, вона передбачає ефективно надання статусу і ефективно надання всіх документів. Тому...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Алла.

Михайло Михайлович, я бачу підняту руку, я зараз запитаю ще Ірину Никорак, вона є головою, співголовою робочої групи, чи є в неї щось додати. Пані Ірина?

НИКОРАК І.П. Галина Миколаївна, дякую.

Колеги, власне, ми з Анатолієм Дмитровичем досить детально пропрацювали на декількох засіданнях робочої групи всі критичні моменти, в тому числі і ті, які представниця Юридичної сотні щойно зауважила. Мені видається, що вийшов такий комплексний документ, який повинен влаштувати всіх стейкхолдерів і зацікавлених осіб.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірина.

Так, абсолютно правильно зазначила пані Алла, ми пам'ятаємо, що НАЗК зупинив нам розгляд цього законопроекту на десять днів і тому враховані всі пропозиції. Дякую всім, і громадським організаціям, і головам співгруп за роботу над цим документом.

Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Колега Никорак зняла моє питання, бо я хотів саме їй задати чи вона як співголова погоджує такий проект рішення. І позиція громадської організації, це теж для нас важливо, і я пропоную переходити до голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайло Михайлович.

У нас ще присутні народні депутати, які подавали правки, пан Волинець Михайло Якович. Ви з нами?

Підключився, але немає, да? Гаразд. В нас є просто список, хтось з народних депутатів якщо хоче поставити щось на комітеті, то є можливість.

Є пропозиція Михайла Михайловича переходити до голосування. Чи будуть інші пропозиції? Немає. Тоді голосуємо пропозицію, яку озвучив Анатолій Дмитрович, про прийняття рекомендації Верховній Раді прийняти законопроект у другому читанні і цілому і виступати щодо цього питання доручити Анатолію Дмитровичу як голові робочої, співголови робочої групи. Якщо не буде інших пропозицій, ставлю на голосування... Да, з техніко-юридичними правками. Гаразд, дякую за доповнення.

Арсенюк Олег, будь ласка, проведіть, будь ласка, голосування.

АРСЕНЮК О.О. Дякую, Галина Миколаївна.

Переходимо до голосування.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк – за, дякую.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

АРСЕНЮК О.О. Струневич – за.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Гривко – за.

АРСЕНЮК О.О. Гривко – за.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О. За.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за.

АРСЕНЮК О.О. Тарасенко – за.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тимошенко – за.

АРСЕНЮК О.О. Тимошенко – за. Дякую.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Циба – за.

АРСЕНЮК О.О. Циба – за.

10 – за. Одноголосно. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олеже.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. І від Анатолія Дмитровича теж подяка, якщо хтось не почув.

Переходимо до другого питання нашого порядку денного – це законопроекти, з опрацювання яких комітет наш не є головним. Це проект Закону про Державний бюджет України на 2024 рік (реєстраційний номер 10000), Кабінет Міністрів автор законопроекту, як завжди, по бюджету.

Хоча наш комітет не є головним, водночас наш комітет співпрацює з трьома міністерствами, пов'язаними із соціальною політикою. Це

Міністерство економіки, яке веде частину трудової політики, політики зайнятості, Міністерство соціальної політики України, наше основне міністерство, і Міністерство у справах ветеранів України, яке теж має в наступні роки головувати з питання захисту наших ветеранів. Я надам слово по черзі цим міністерствам. Спочатку Міністерство фінансів, який є основним на зведенні по опрацюванню цього законопроекту. А потім відповідно по наших трьох міністерствах.

Будь ласка, Міністерство фінансів.

БОЙКО С. Доброго дня, Галина Миколаївна, шановні народні депутати, шановні присутні.

Так, хотілося вам представити проект державного бюджету, який вже другий рік поспіль уряд готує і подає в умовах повномасштабної війни. Зрозуміло, що головною відмінністю цього бюджету є не тільки акумулювання максимального ресурсу на сектор безпеки та оборони, а і створення умов для відродження вітчизняного оборонно-промислового комплексу. І тому цей бюджет ми планували, ну, закладали таке підґрунтя, щоб він був спрямований на розвиток економіки задля перемоги.

Зокрема, значна частина також передбачена і в цьому бюджеті і на соціальну підтримку наших громадян подолання бідності. І ці видатки за своїм обсягом є другі за величиною, і вони будуть складати майже 417 мільярдів гривень, що відповідно більше ніж на 25 мільярдів в минулому році. Також закладені основні показники соціальні, і зростання проти минулого року, це такі, як розмір мінімальної заробітної плати, яку ми плануємо протягом наступного року підвищувати два рази з січня і з квітня. І в цілому зростання буде складати 19,4 відсотка. А також основні соціальні видатки пораховані на зростання прожиткового мінімуму в середньому на 12,8 відсотка. Також для підтримки наших громадян і підвищення рівня... Вірніше, підвищення їх підтримки. Ми підвищимо рівень забезпечення

прожиткового мінімуму на 10 відсотків. І відповідно для працездатних він зросте з 45 відсотків до 55 відсотків, а для дітей – зі 130 до 140 відсотків.

Ну, з урахуванням цього основні показники по соціальній політиці складають по виплаті соціальних допомог майже 137 мільярдів. І відповідно за рахунок цих коштів ми плануємо виплатити допомоги і різні виплати більш ніж п'яти мільйонам осіб. Також значна увага приділена забезпеченню наших громадян... оплату житлово-комунальних послуг, і для виплати пільг і житлових субсидій ми на наступний рік плануємо спрямувати майже 50 мільярдів, це більше ніж на 30 відсотків, більше ніж в цьому році. Крім цього, такі видатки передбачені за окремою програмою, якою буде опікуватися Пенсійний фонд України.

Також значна увага приділена і соціальному захисту осіб з інвалідністю, за якою враховано 5,8 мільярда гривень, що більше ніж в поточному році на 70 відсотків. Ми по цим видаткам врахували повну потребу, яку заявляло Міністерство соціальної політики.

Також акценти зміщені, будуть акцентовані на тому, щоби підтримувати наших громадян шляхом надання їм соціальних послуг, соціальної підтримки, психологічної підтримки. Відповідно за пропозицією Міністерства соцполітики ми виокремили, бюджет передбачає окрему програму щодо розвитку соціальних послуг і на це буде спрямовано мільярд.

Також увага буде приділена і розвитку сімейних форм виховання, подальша реінституалізація і відповідно створення умов для того, щоб наші діти виховувалися в сімейних формах. Для цього буде окрема субвенція, відповідно там передбачено більше ніж 0,5 мільярда гривень.

Відповідне соціальне спрямування мають і текстові статті закону, це безпосередньо стосується надання соціальних послуг, дотримання принципу субсидіарності і відповідно на місцевому рівні ми також передбачаємо норму щодо спрямування коштів місцевих бюджетів за людиною. Тобто, направляючи людину для отримання послуг, відповідні громади мають туди спрямувати відповідні кошти для того, щоб їх оплачувати.

Що стосується бюджетів соціального та пенсійного страхування, то відповідно на наступний рік трансферт Пенсійного фонду ми, вірніше, планується на рівні поточного року. Також планується, що як і в цьому році відповідно до законодавства буде проведена з березня індексація. Планові надходження ЄСВ заплановані, орієнтовно прораховані в обсязі 582,7 мільярда. З урахуванням цього фонд пенсійний збалансований і дозволить йому забезпечити виплату 10,7 мільйонів українським пенсіонерам.

Що стосується Фонду соціального безробіття, то на наступний рік ми також плануємо, що цей Фонд буде також бездефіцитний. І з врахуванням... його показники сформовані з врахуванням аналізу виконання в цьому році. І відповідно продовження активних програм зайнятості. Також значна увага в проекті державного бюджету приділена і ветеранській політиці. Відповідно плідна співпраця з Мінветеранами, переформатовані підходи, переформатовані напрямки для того, щоб вони більше були спрямовані на вирішення проблем ветеранів. І на наступний рік на цю мету планується спрямувати більше ніж 14 мільярдів. Порівняно з цим роком, це більше ніж в два рази. Але основними напрямками інноваціями, це буде окрема субвенція, яка передбачає функціонування помічника і ветеранів. Також закладені нові підходи. Будуть закладені нові підходи щодо реабілітації, надання психологічних послуг ветеранам. На що відповідно планується спрямовувати 7,6. Також передбачена окрема програма для ветеранів щодо протезування – це у складі видатків МОЗу. Ну, і продовжується реалізація таких програм, які здійснюють забезпечення житлом, ветеранського фонду, а також будівництво Національного меморіального кладовища.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую представниці Міністерству фінансів.

Шановні народні депутати, у мене пропозиція послухати всі міністерства, а потім задавати питання. Тому що у Мінфіну більші цифри. А міністерства мають розповісти про свої програми, які мають бути

профінансовані за рахунок державного бюджету. Щоб ми робили висновок загальний. Не буде зауважень? Тоді слухаємо міністерства. Зараз у нас буде Міністерство соціальної політики, я пропоную послухати першим, тому що найбільші видатки у них.

Ще нагадаю, хоча Міністерство фінансів зазначає, що видатки Міністерства соціальної політики 468 мільярдів. Водночас ми вже почули, що доходи Пенсійного фонду, які складаються з дотацій з цих 468 мільярдів, вони ще складають додатково 582,(кома) 7 мільярда. Бюджет Міністерства економіки в частині соціального страхування на рівні 20 мільярдів, Міністерство ветеранів буде опікуватися в наступному році 13,5 мільярда бюджету. Таки чином, якщо підбити підсумки не тільки державних фінансів, але і державних фінансів разом з єдиним соціальним внеском, то обсяг грошей, який ми зараз розглядаємо, сягає 1 трильйон 62 мільярди разом з єдиним соціальним внеском. Щоб ми просто не забували, що це після оборонного бюджету це другий бюджет, до війни він був перший, зараз це другий бюджет в країні разом з грошима соціального страхування.

Будь ласка, Міністерство соціальної політика. Потім – Міністерство економіки, потім – Мінветеранів. По кількості грошей давайте розглянемо заходи.

Будь ласка, Міністерство соціальної політики.

МАРЧАК Д.М. Доброго дня, шановна Галина Миколаївна, шановні народні депутати. Дякую за можливість виступити. Дякую Світлані Бойко за загальний огляд наших видатків. Я справді хотіла пройти більш детально по тих напрямках, які плануємо пріоритетно фінансувати на наступний рік, а також по деяким питанням, які хотілося б додаткового обговорити. Отже, бюджет Міністерства соціальної політики передбачає на наступний рік п'ять ключових пріоритетів.

Перший пріоритет – це допомога людям, які потрапили в складні життєві обставини. Понад 88, майже 89 мільярдів гривень буде спрямовано



на забезпечення 18 програм підтримки для людей в СЖО. Одна з найбільших з них це програма допомоги на проживання для внутрішньо переміщених осіб, план цих видатків 57 мільярдів гривень. Крім виплат, бюджет 24-го року дасть потужний імпульс для розвитку важливого додаткового інструменту такої підтримки – це розвиток соціальних послуг.

Ми справді вдячні Міністерству фінансів за те, що повністю враховано наш запит на фінансування додаткових соціальних послуг, додатково до того, що фінансують місцеві громади. Ми розуміємо, що надання соціальних послуг – це відповідальність місцевих громад, але близько 5 мільйонів внутрішньо переміщених осіб – це суттєве навантаження на бюджети громад, не всі громади здатні з ним впоратися. Тому бюджет 24-го року попередньо передбачає понад 1 мільярд гривень, що підуть на додаткове фінансування системи соцпослуг. Передусім ми говоримо про розвиток психосоціальних послуг для наших громадян, це послуга формування життєстійкості, та різні форми догляду за людьми, які їх потребують, що зараз є дуже гарячим питанням, по якому до нас звертаються майже всі обласні військово-цивільні адміністрації та місцеві громади.

Я б також хотіла звернути увагу, що гроші на соціальні послуги – це ще й гроші на розвиток малого та середнього бізнесу в кожній громаді. Для нас важливо закуповувати послуги не лише в комунальних, але і в приватних надавачів послуг, і тим самим ми підтримуємо і зайнятість на місцевому рівні.

Другий пріоритет міністерства – це підтримка громадян, які внаслідок війни втратили джерела доходів і опинилися за межею бідності. Нагадаю, що за оцінками Світового банку війна відкинула українців на 16 років назад в питанні добробуту. Понад чверть наших громадян стикнулися з бідністю і наше завдання як держави їм допомогти. Тим більше, що це знову-таки не тільки допомога людям, це і також допомога економіці, оскільки в такий спосіб ми підтримуємо внутрішній попит. Тому видатки на підтримку малозабезпечених родин в 24-му році збільшаться майже на 30 відсотків до

20 мільярдів гривень, при цьому середній розмір допомоги для однієї особи з малозабезпеченої родини зростає на 20 відсотків або на 528 гривень в середньому.

Також збільшаться видатки бюджету на виплату житлово-комунальних субсидій і пільг до 50 мільярдів гривень або зростання становить приблизно 32 відсотки. Але тут я би хотіла зауважити, що потреба, яку зазначало Міністерство соціальної політики, це 54 мільярди гривень, тобто за нашими розрахунками запланованого обсягу видатків на житлово-комунальні послуги недостатньо для того, щоб забезпечити всю потребу.

Третій пріоритет – це максимально ефективна, вчасна і достатня допомога громадянам, які отримали інвалідність. Як вже казала пані Світлана з Міністерства фінансів, видатки на ці потреби збільшаться понад на 73 відсотки до 5,9 мільярда гривень і лєвова частина з цих видатків або 4,7 мільярда гривень – це гроші на протезування. Я нагадаю, це дуже важливо, що сьогодні будь-який українець, який втратив кінцівку, а ми бачимо, як багато таких випадків маємо через війну, має право на повністю безкоштовне протезування за державні кошти. Ми як держава оплачуємо і протез, і процедуру протезування, і подальший супровід людини, яка отримала протезування.

Ми як Мінсоцполітики на сьогодні працюємо з 57 українськими приватними комунальними підприємствами, які виробляють протези різної складності, функціональності. В цьому році ми збільшили граничні ціни на придбання протезів і найбільша вартість зараз сягає до 2 мільйонів гривень, що дозволяє покривати в тому числі високофункціональні біонічні протези.

Четвертий пріоритет міністерства – це, звичайно, українські діти. Ми розуміємо, що діти – не просто наше майбутнє, це також наше успішне економічне майбутнє. Тому один з пріоритетів Мінсоцполітики – це дитяча політика, мета якої створення умов для щасливого дитинства в родинях.

Проект закону спрямовує на підтримку дитячої політики в наступному році 29 мільярдів гривень проти 27,3 мільярда гривень у 23-му році. І що

важливо, бюджет передбачає майже безпрецедентне зростання видатків на реабілітацію дітей з інвалідністю як один із наших пріоритетів. Розмір видатків на дітей з інвалідністю зростає зі 120 мільйонів до понад 1 мільярд гривень. Це означає, що якщо в попередні роки на реабілітацію закладалися потреби лише у розрахунку близько 10 відсотків від загальної потреби, то бюджет 24 року передбачає повне покриття потреби в реабілітації для всіх 53 тисяч дітей, які сьогодні стоять на обліку і потребують такої підтримки.

Вартість реабілітації, яку будемо оплачувати, залежить від нозології і складатиме від 16 до 25 тисяч гривень на одну дитину. Також, як вже було зазначено, 540 мільйонів гривень, що є суттєво – майже в 60 разів зростання видатків закладено на придбання будинків для прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, а також на забезпечення житлом дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Крім того, проект бюджету передбачає підвищення розмірів допомог на дітей, які проживають як у рідних, так і в прийомних родинах. Завдяки цьому, завдяки підвищенню прожиткового мінімуму розмір допомоги на дітей підвищиться по всій лінійці виплат, зокрема, наприклад, допомога на дітей віком до шести років підвищиться з 2 тисяч 273 гривні до 2 тисяч 563 гривні і так далі, не буду перелічувати. Але зростання по всій лінійці.

Нарешті, аби забезпечити прозорість і підзвітність бюджету, ми також інтенсивно цифровізуємо всі процеси і виплати, надання спеціальних послуг. За останній рік наш цифровий інструмент, Єдина інформаційна система соціальної сфери, зробила величезний стрибок в розвитку. Сьогодні вже сім найбільших за сумою виплат адмініструється в ЄІССС. Ми повністю фінансуємо розвиток ЄІССС за рахунок донорських коштів. Але бюджет передбачає достатній обсяг фінансування для адміністрування ЄІССС.

Що стосується Пенсійного фонду і його бюджету. Бюджет Пенсійного фонду, як вже було зазначено, на сьогодні попередньо збалансований. Загальна сума доходів проекту бюджету Пенсійного фонду визначена в сумі 888 майже мільярдів гривень. Видатки Пенсійного фонду становлять 899

мільярдів гривень, в тому числі пенсійні видатки 794 мільярди гривень. Але є нюанс. Проект бюджету передбачає, що частина транспорту з державного бюджету, вона не забезпечить видатки, передбачені за законом, які мають здійснюватися за рахунок державного бюджету на 9,3 мільярда гривень. Це пов'язано з тим, що за пропозицією Міністерства фінансів ми маємо зробити перерозподіл ЄСВ між напрямками соціального страхування, спрямувати більшу частину від ЄСВ саме на покриття пенсійних виплат. У такому випадку формульно ми балансуємо бюджет Пенсійного фонду, але Закон про пенсійне забезпечення військовослужбовців і співробітників силових органів передбачає, що всі видатки на пенсії саме військовослужбовців і частина ще видатків, там, зокрема на чорнобильців, вони фінансуються саме за рахунок коштів державного бюджету.

І таке перебалансування, з одного боку, перебалансування за рахунок ЄСВ, з одного боку, дає додатковий ресурс Пенсійному фонду, але, з іншого боку, водночас державний бюджет не буде виконувати повністю свої зобов'язання, передбачені Законом 2262.

Також ми б просили звернути увагу, що на сьогодні залишається нерегульоване питання про те, яке міністерство сплачує ЄСВ за полонених. Нормами законодавства вже передбачена необхідність сплати такого ЄСВ, в поточному році ні в Міністерства соціальної політики, ні в Міністерства реінтеграції не було коштів, що не дозволило нам врегулювати дане питання, Міністерство фінансів не погоджувало даний проект акта. Ми не знаємо, чи запросило Міністерство реінтеграції видатки на цю програму в наступному році, але передбачаємо, що, скоріше за все, ні. І ми тоді просили запропонувати внести правки до Закону про Державний бюджет і передбачити додаткові 50 мільйонів гривень в бюджеті Мінсоцполітики для того, щоб виконати норму закону і сплачувати ЄСВ за полонених.

Також ми б просили звернути увагу, що в бюджетному запиті, в проекті Закону про Державний бюджет передбачена субвенція на боротьбу, на допомогу людям, які постраждали від різних форм насильства. Ми вдячні

Міністерству фінансів за те, що ці кошти передбачені в достатньому обсязі, це 200 мільйонів гривень. Але водночас ми хочемо звернути увагу, що, на наш погляд, недоцільно спрямовувати ці кошти саме у вигляді субвенції, оскільки субвенція спрямовувалась, використовувалась саме для розвитку фізичного будівництва активів майна, таких шелтерів. На сьогодні інфраструктура по будівництву шелтерів по насильству вже створена. На сьогодні проблема постає в іншому. У нас місцеві громади не фінансують ці шелтери і у нас фактично вони простоюють, значна частина з них, і не надають послуги.

Тому наша пропозиція до Закону про Державний бюджет змінити напрям використання коштів і кошти, передбачені за субвенцію, викласти як кошти на надання, на закупівлю соціальних послуг з підтримки людей, які зазнали різних форм насильства. І нарешті останнє таке прохання і пропозиція – це дещо збільшити, хоча б частково, видатки на Національну соціальну сервісну службу. Я нагадаю, що на сьогодні національна... НСССУ є сильно недоукомплектована через нестачу видатків. Також на сьогодні в НСССУ є велика проблема. На НСССУ покладаються зобов'язання по здійсненні перевірок по всій країні, якщо ми бачимо, що є підозра в порушенні прав громадян у випадку, якщо... при наданні виплат чи соціальних послуг. При цьому бюджету на відрядження в НСССУ майже немає. Ми... В Законі про Державний бюджет передбачено видатки на рівні 137 мільйонів гривень, а ми заклали додаткову потребу на розвиток НСССУ для того, щоб вона могла виконувати свої потреби в розмірі 252 мільйони гривень. Ми б просили, щоб хоча б частково ці видатки на наступний рік було враховано. І нарешті, на жаль, ми розуміємо, що в нас є критична ситуація з виконанням судових рішень. Зараз в проекті бюджету Пенсійного фонду видатки на судові рішення закладено, наскільки я пам'ятаю, на дуже низькому рівні, це приблизно 1 мільярд гривень. Але я прошу пана Євгенія Капінуса поправити, якщо я помиляюся. Але заборгованість Пенсійного фонду сьогодні за судовими рішеннями складає

вже понад 56 мільярдів гривень - це дуже велика сума. А я нагадаю, що коли суди виносять рішення, які оскаржуються громадянами, одразу саме рішення стає підставою для перерахунку пенсійної виплати на майбутнє з моменту винесення судового рішення. Але суди також часто зобов'язують Пенсійний фонд частину видатків профінансувати, компенсувати за попередній період. Видатки на такі виплати у нас не передбачено бюджетом на Пенсійний фонд і ми не можемо їх одразу виконувати, тому ми ставимо їх в чергу і в порядку черговості виконуємо. Оскільки в нас розмір заборгованості по судових виплатах є дуже значним, ми просили за можливості також збільшити видатки і на виконання судових рішень.

Щиро дякую, колеги, буду вдячна, буду рада обговоренню в подальшому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Дарина.

Я тоді попрошу, щоб пан Євгеній Капінус співдоповідь зробив з пані Дариною щодо видатків по виконанню судових рішень, і ще щодо... суму підтвердив 56 мільярдів. І у вас там мільярд закладений? Тому що я бачила, що закладено саме по виконанню рішень національних судів, Мінсоцу, там лише 100 мільйонів.

Будь ласка, пан Євгеній Капінус.

КАПІНУС Є.В. Ні, якщо виходити із виконання рішень саме якраз на пенсійні програми, то на сьогодні ми передбачаємо, що буде закладено пів мільярда, принаймні в тих розрахунках, які подавалися, на сьогоднішній день. Але насправді заборгованість сьогодні доволі значна, і... 56 мільярдів відповідно в сьогоднішніх умовах це справді питання, яке потребує значної уваги. Але ми виходимо якраз із тої позиції, що при прийнятті відповідних рішень суду ми не маємо можливості не виконувати рішень суду, оскільки воно, скажімо, є обов'язковим для виконання. Тому рішення як таке, воно

виконується по поточних подальших виплатах, проводяться відповідні перерахунки.

Разом з тим ті донарахування, які суд виносить з приводу того, щоб винести за попередній період, ми відповідно ставимо їх у черговість по мірі прийняття рішень судом і виплачуємо в рамках тих бюджетних коштів, які виділялись. На поточний рік нам виділялось 360 мільйонів, ми їх забезпечили виконання зразу, на наступний рік передбачається збільшити цю суму до пів мільярда.

В цілому було сказано повністю, всі показники, які на сьогоднішній день є, якщо коротко, щоб не забирати час, то на сьогоднішній день справді, якщо брати ті суми, які виходять із тої дохідної частини, яка складається по єдиному соціальному внеску і, власне, надходженнях, Пенсійний фонд буде збалансований. Водночас виникає два питання, які на сьогодні потрібно узгоджувати. Це перше питання, що кошти, які передбачаються за рахунок надходження ЄСВ, по-перше, передбачається тоді перебалансування самого ЄСВ. По-друге, в цілому, якщо виходити із цих надходжень, то видатки, які повинні фінансуватися за рахунок державних коштів, вони будуть незбалансовані на 9,3, передбачається, що вони збалансуються за рахунок ЄСВ, але в нас є законодавче обмеження з того, що ми не маємо права використовувати ці кошти з єдиного соціального внеску на фінансування державних програм і це означає, що потрібно думати, яким чином врегулювати це питання.

Друге, якщо виходити з фінансування субсидій, то по нашим розрахункам ця програма не буде збалансована на 4,9 мільярда. Це два основні питання, які сьогодні виникають.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, пане Євгене.

Ми домовилися, що ми слухаємо всі міністерства, а потім питання. Я бачу руку підняту пана Володимира, уповноваженого. Будь ласка, спочатку Міністерство економіки, потім Міністерство ветеранів.

Будь ласка, міністерство, хто від Міністерства економіки?

БЕРЕЖНА Т.В. Шановна Галина Миколаївна, добрий день. Тетяна Бережна – заступниця міністра економіки. Вітаю всіх народних депутатів, всіх учасників цього комітету.

Почну з того, що Мінекономіки було сформовано бюджетний запит по 23 програмах, проте якщо говорити про ті програми, які пов'язані з соціальним захистом населення, з політикою у сфері праці і зайнятості, то тут звертаємо увагу на три програми в проекті Закону про Державний бюджет.

Це, по-перше, виплати працівникам, які вивільняються з роботи у зв'язку з достроковим зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС, тут у нас 2,5 мільйона гривень і сума залишилася незмінною в порівнянні з минулим роком.

Друга бюджетна програма – це "Наукова і науково-технічна діяльність у сфері промислової безпеки та охорони праці" – 9,9 мільйона гривень, сума також залишилася незмінною, бюджетний запит, в порівнянні з минулим роком.

Крім того "Керівництво та управління у сфері промислової безпеки, охорони та гігієни праці, нагляду за додержанням законодавства про працю", тобто фактично відповідальний виконавець цієї бюджетної програми буде Державна служба з питань праці. Тут в проекті Державного бюджету закладено 743,6 мільйона гривень, проте мушу зазначити той факт, що для забезпечення належної діяльності та функціонування Держпраці ми обґрунтували як Мінекономіки обсяг додаткових видатків на оплату праці із нарахуваннями на неї працівникам Держпраці у загальній сумі 100 мільйонів гривень плюс до того, що є в проекті Державного бюджету. Чому так? І це не було враховано, я прошу звернути увагу комітету на це, тому що станом на зараз заробітна плата працівників міжрегіональних управлінь Держпраці становить 8,6 тисячі гривень в місяць. Якщо буде враховано цей наш запит, то відповідно ми зможемо збільшити таку оплату праці за місяць до 14,9



тисячі гривень. Я скажу чому це важливо. Сподіваюся, сьогодні в нас буде продуктивний день, тому що на уряді виноситься законопроект про здоров'я і безпеку працівників на роботі. Я дуже сподіваюсь, що він буде проголосований сьогодні о 16:00. Це фактично той законопроект, над яким Міністерство економіки працювало разом з Держпраці два роки і це буде тепер еволюційна подія, що буде вимагати дуже великої залученості працівників Держпраці до реалізації цієї політики, викладеної в цьому законі. Ми, звичайно ж, не хочемо, щоб від нас ішли кадри, які мають досвід і щоб продовжували працювати в цьому органі. Тому просимо звернути увагу на такий наш запит і його врахувати. Тому, власне, це три бюджетні програми, відповідальними виконавцями яких є Міністерство економіки, Державна служба з питань праці в державному бюджеті. Якщо ж говорити про видатки передбачені, видатки Фонду по безробіттю, які передбачені в наступному році, то тут в нас є цифра... сума 21,4 мільярда гривень, з них зокрема виплата допомоги по безробіттю – 10,8 мільярда гривень, реалізація активних програм сприяння зайнятості населення – 3 мільярди гривень, мікрогранти та гранти для створення або розвитку власного бізнесу - 4,6 мільярда гривень і також утримання та забезпечення діяльності Державної служби зайнятості – 2,7 мільярда гривень. Тобто фактично це те, що стосується діяльності Мінекономіки і є відображено в проекті Закону про Державний бюджет, а також в проекті збалансованого бюджету Фонду по безробіттю на 2024 рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. І я теж попрошу вас прокоментувати ситуацію щодо заборгованості по рішенням національних і міжнародних судів в трудовій частині, в частині заборгованості по заробітній платі. У вас така сама ситуація як і в Пенсійному фонді, і в Мінсоці?

БЕРЕЖНА Т.В. Галина Миколаївна, зараз секундочку, я з'ясую це питання і, можливо, повернуся, коли вже буде питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Міністерство ветеранів, будь ласка.

\_\_\_\_\_. Доброго дня, шановні народні депутати, Галина Миколаївна. Сьогоднішній бюджет... Я хочу подякувати також пані Світлані Бойко і Міністерству фінансів.

Ми, в принципі, плідно пропрацювали бюджет наступного року. Проект держбюджету на 2024-й в цілому на 78,7 відсотків враховує визначену Мінветеранів потребу у фінансуванні програм. На забезпечення житлом, наші пріоритети забезпечення житлом ветеранів, які знаходяться в наших чергах передбачено 5,7 мільярда; на заходи з моментальної спортивної, фізичної, психологічної реабілітації, профадаптації – 2 мільярди 590 мільйонів; на одноразову грошову допомогу в разі загибелі або інвалідності – понад 400 мільйонів гривень; діяльність українського ветеранського фонду – 247 мільйонів гривень і вшанування пам'яті захисників і захисниць – 23 мільйони гривень.

Новим пріоритетом є запровадження інституту помічника ветерана, а також ми розуміємо, що проблемним питанням є те, що на загальну потребу для житла, для субвенції на придбання житла нашим захисникам і захисницям, а це є особи, сенситивна категорія – це особи з інвалідністю внаслідок війни I-II групи, а також так звані АТО, ВПО. Ми знаємо всю проблематику. Тобто нам виділено 5,7 мільярда. Але потреба загальна становить 8 мільярдів 590 мільйонів. І це як би проблемне питання. Тому ми кажемо, що всього 70 відсотків враховується потреба. Додатково складає 2 мільярди 840 мільйонів гривень, що дозволило би у разі фінансування забезпечити потребу в житлових компенсаціях для тисячі 24 осіб, що фактично би закрила нам чергу на житло.

І, в принципі, на загальні потреби міністерства більш-менш враховано, цей бюджет набагато більше ніж бюджет минулого року.

І готова відповісти на запитання. В принципі, у мене все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, пропоную наступний порядок розгляду далі.

Питання до міністерств, потім я попрошу, у нас присутній пан Майснер, виконуючий обов'язки Рахункової палати, документ щодо критики державного бюджету ви побачили. Потім Уповноважений з прав людини, а потім всі інші. Нема заперечень, якщо ми зараз по питаннях пройдемося до міністрів, представників міністерств?

Тоді питання до чотирьох міністерств, які представили нам свої міністерства. Будь ласка, шановні народні депутати, в кого є питання? Немає питань.

Пані Тетяна, будь ласка.

ЦИБА Т.В. Колеги, да, дякую дуже.

Дивіться, в мене питання до пані Дарини таке, скажіть: ми якраз вчора ще раз наголошували про потребу в фінансуванні саме соціальних послуг, що саме фінансування соціальних послуг, а не соціальних закладів зможе підвищити якість цих послуг і зрештою зможе краще задовольнити запит суспільства на такі послуги. І ви, власне, про те саме щойно наголосили з проханням до Мінфіну як би. І я знаю, що пані Світлана, яка представляла позицію... також на цій позиції. Тому, безумовно, ми теж, я думаю, з колегами підтримали би такий запит.

Просто скажіть, чи можливо це зараз у рамках нинішнього законодавства попросити, щоб хоча б у якійсь конкретній сфері закуповували саме соцпослуги, а не оплачували заклади?

ГОЛОВУЮЧА. Це до кого: до Мінсоцу чи до Мінфіну?

ЦИБА Т.В. До Мінсоцу, до Мінсоцу.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, Дарина, пані Дарино.

МАРЧАК Д.М. Дуже дякую, пані Тетяно.

На сьогодні, коли ми готували проект бюджету спільно з Міністерством фінансів, ми, власне, пропрацювали ті соцпослуги, які ми вже закладаємо в той мільярд гривень видатків, які у нас уже або функціонують, або зараз готується нормативна база і вже дві постанови, які на розгляді в Кабінеті Міністрів, сподіваємося, найближчим часом будуть ухвалені.

По-перше, у нас уже затверджено експериментально... але нагадаю, пані Тетяно, що ми зараз рухаємося у форматі експериментальних проектів. Тобто поки немає законодавства, яке б дозволяло на рівні Бюджетного кодексу спрямовувати гроші на співфінансування соціальних послуг з місцевими бюджетами, ми робимо експериментальні проекти, погоджуємо їх на рівні Кабінету Міністрів і протягом двох років тестуємо ці експерименти для того, щоб потім зрозуміти, як це перекладати на мову вже законів.

Отже, у нас вже функціонує послуга з різних видів догляду із підтриманого проживання в двох закладах у сфері підпорядкування Міністерству соціальної політики. Це послуги стаціонарного догляду для ВПО, підтриманого проживання для ВПО. На цей обсяг видатків планується спрямувати 102 мільйони гривень. Також ми зараз опрацьовуємо, вже фіналізували проект постанови про запровадження комплексної соціальної послуги, психосоціальної послуги, як ми її називаємо, формування життєстійкості. Обсяг видатків, який передбачається, – це близько 460 мільйонів гривень. Також це послуга соціального супроводу

військовослужбовців та членів їх сімей у військових частинах, це приблизно 100 мільйонів гривень.

І, власне, те прохання, з яким я зверталася, це спрямувати кошти на підтримку людей, які постраждали від насильства, не через субвенцію, мета якої, власне, просто побудова приміщень, а саме на закупівлю такої послуги. І ми буквально вчора, здається, заслали на Міністерство фінансів, на інші органи влади зміни до державної цільової програми протидії насильству, якою також пропонуємо якраз відходити від вже будівництва будівель до закупівлі соціальних послуг. Якщо Міністерство фінансів нас підтримує в цьому підході, то у нас немає законодавчих перепон на даному етапі, крім строчки, назви строчки бюджету, чи це субвенція, чи це послуга, як ми будемо фінансувати цей напрям.

ЦИБА Т.В. Просто, власне, в цьому і питання, тому що я знаю, якраз була залучена до реалізації, що там дев'ять шелтерів і кризових кімнат на Житомирщині побудували і вони працюють, але залежить від громад. Але тепер питання теж до міністерства фінансів, чи реально це можливо? Тому що, власне, вчора ми говорили про те, що Бюджетний кодекс передбачає... Ну, в общем, чи можна це відрегулювати постановами, чи все ж таки тільки Бюджетний кодекс?

Можливо, ще пані Світлана скаже чи можливо це, чи, може, вам треба якесь підсилення, власне, в тому щоб воно запрацювало, фінансування послуг, хоча б в рамках якогось експерименту.

БОЙКО С. У нас вчора була дискусія з цього питання, але дискусія стосувалася безпосередньо тих закладів, які прописані в кодексі. Що стосується насильства в сім'ї, то це ми можемо врегулювати дійсно постановами, але нам треба з Мінсоц випрацювати відповідний механізм. Тобто мова йшла лише вчора за ті заклади, які прописані в кодексі. Так.

ГОЛОВУЮЧА. У мене прохання з боку міністерства, тому що пані Тетяна веде законопроект 9042-1 і це дотично, абсолютно прямо, щоб ми це врегулювали, бо там же чекати немає коли, треба виносити і на комітет. Ми плануємо, що 3 – 12 жовтня ми мусимо, що не пізніше 12 жовтня ми мусимо на комітеті розглянути 9042-1. У мене прохання всім міністерствам зосередитися на цьому.

Дякую, пані Тетяна. Дякую, міністерствам.

Якщо немає у народних депутатів питання, то я дозволю собі задати питання екзистенційне, моє улюблене, стаття 7 Державного бюджету, що стосується множення сутності і прожиткового мінімуму. Це ж питання не першого року. У мене питання до Міністерства фінансів і може частково до Міністерства соціальної політики. Чому знову використали формальний підхід і множили сутності прожиткового мінімуму окремо для прокурів, окремо... Вірніше, ми розуміємо чому це відбувається. Але чому ви впродовж багатьох років, використовуючи 7 статтю для формального балансування заробітних плат, силових міністерств, прокурорів, суддів і таке інше, чому ви не вносите в профільні закони зміни для того, щоб ліквідувати цю ситуацію? Це взагалі така юридична... Зрозуміло нам всім в комітеті, що виправити наразі не уявляється за можливим, 7 стаття є базовою для обрахунку багатьох величин по багатьох законах. Водночас в нашому комітеті декілька років знаходиться законопроект 3515, який гальмує Міністерство фінансів і не працює Міністерство соціальної політики. Чому ви знову недоопрацювали і знову використали цей формальний підхід? У вас не вистачає креативного підходу, не вистачає сил змінити профільне законодавство? Навіщо ви множите сутності і використовуєте величини, які зовсім не згадуються у законодавчій базі, у законах України як таких.

Будь ласка, Мінфін, і Мінсоц по черзі.

Міністерство фінансів.

БОЙКО С. Я вибачаюсь. З технікою проблема.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

БОЙКО С. Так. Ми опрацьовували дійсно по підходу який є. Ми готуємо відповідні пропозиції акта. Але в цілому ми виходили з того, що взагалі зараз міняємо підходи по оплаті праці, запроваджуємо нову систему грейдів. І відповідно будемо виходити з цього. Але будемо намагатися вирішувати це питання в законодавчій площині.

ГОЛОВУЮЧА. І коли ви вирішите його? На 2025 рік буде стаття 7, чи ні? Ні, не ну, а я вам задаю питання.

БОЙКО С. Я не можу сказати. Ну, напевно, ми будемо намагатися вирішувати в загальній системі в цій площині комплексно це питання в цілому в рамках законодавства. Вірніше, шляхом зміни всього законодавства і підходів в оплаті праці всіх-всіх органів і суддів, і прокурорів, і державних службовців, то єсть вирішуючи комплексний підхід в оплаті праці.

ГОЛОВУЮЧА. Дарина, додайте що-небудь?

МАРЧАК Д.М. Галина Миколаївна, ми насправді давно дуже говоримо про цю проблему. Ми говорили про те, що законопроект 3515 обов'язково треба рухати, але треба ще попрацювати над структурою. Беру на себе зобов'язання попрацювати спільно з вами під керівництвом голови робочої групи над тим, щоб цей законопроект зарухався і допоміг нам врегулювати проблеми по прожитковому мінімуму. Паралельно також ми зазначали це, власне, і в бюджетному запиті і в листі на комітет.

Ми напрацювали законопроект, який, на наш погляд, взагалі має трохи переглянути те, яким чином у нас формується сьогодні допомога для малозабезпечених. Це законопроект про базову соціальну допомогу. Мета

цього законопроекту – ці допомоги, які у нас сьогодні найбільші, дуже фрагментовані, часто надання однієї допомоги унеможлиблює надання іншої допомоги. При цьому розмір допомог мізерний. Ми хочемо їх консолідувати. Зробити всі допомоги адресними. Збільшити розмір допомог. Виплачувати допомоги тим, кому вони справді потрібні, а не всім горизонтально просто за статусом, а не за потребою. Цей законопроект вже на погодженні в органах влади. У нас складні дискусії з Міністерством фінансів, як завжди, по таких принципових речах. Але сподіваюся, що якщо з Міністерством фінансів знайдемо спільну мову, то зможемо рухати цей законопроект далі і він, власне, спростить надання допомоги громадянам, яка спрямована на підтримку фінансового стану і захисту від бідності, і зменшить залежність ефективності соціальної підтримки від того складного механізму функціонування законодавчо визначеного прожиткового мінімуму. Вибачте за складне формулювання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Дарина.

Я хочу, щоб Міністерство фінансів це запам'ятало, цю частину нашого засідання комітету.

Будь ласка, Ірина Никорак, потім Юлія Володимирівна. Пані Ірина.

НИКОРАК І.П. Дякую, Галина Миколаївна.

У мене питання до представника Міністерства фінансів. Підкажіть, будь ласка, чи правильно я розумію, що в проекті Державного бюджету на 24-й рік передбачено 100 відсотків коштів ПДФО, які планується забрати у громад?

ГОЛОВУЮЧА. Тут трішки не до нашого комітету, але, будь ласка, да.



БОЙКО С. Я вибачаюсь, я просто не веду це питання і в мене немає відповіді на нього, я можу з'ясувати у своїх колег, але дайте парочку хвилин мені.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ірина, просто це не компетенція нашого комітету. Але в будь-якому випадку я думаю, що просто...і якщо б ми знали, що буде таке питання, то запросили тих фахівців, які ведуть безпосередньо напрям ПДФО.

НИКОРАК І.П. ... *(Не чути)* через декілька хвилин відповісти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірина.

Пані Юлія, Юлія Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я просто маленьку репліку скажу, що на 24-й рік все ПДФО, яке сплачують люди в погонах 100 відсотків вилучається у місцевих громадах. Це так, коротка репліка. А що стосується соціальної частини проекту бюджету на 24-й рік. Ми ж з вами прекрасно і добре розуміємо, що це повністю антисоціальний бюджет, тотально антисоціальний. Я просто не буду займати ваш час, тому що ми підготували, наша команда, дуже детальний огляд соціальної частини цього бюджету, ми передали це в наш комітет.

Я вважаю, що нам потрібно комітетом підготувати досить фундаментальні пропозиції бюджетному комітету саме від соціального комітету, що потрібно в цьому бюджеті поправити соціально. Но насправді ситуація абсолютно трагічна. Перший раз в історії України соціальні стандарти нижчі, ніж взагалі можна собі уявити. Перший раз в історії України прожитковий мінімум, який закладений для обрахунку бюджету складає всього від 31 до 40 відсотків від прожиткового мінімуму, який розрахований за методологією. Ну, це страшна ситуація абсолютно.

Особливо це стосується пенсійного забезпечення, там, де практично мінімальні пенсії, які люди отримують, вони несумісні, взагалі несумісні з життям. Ну, несумісні з життям також заробітні плати для значної частини категорій людей, які працюють в бюджетній сфері. Наприклад, в медицині. От зараз ми, наприклад, дуже багато зустрічаємося з медичними колективами, так-от санітарки отримують на руки приблизно 5 тисяч гривень... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Поганий зв'язок, пані Юлія. В дорозі. Поганий зв'язок. Ми не чуємо вас. Може вимкніть відео.

Гаразд. Я прокоментую. Вчора Юлія Володимирівна надала лист до комітету. Пропоную ознайомитись всім народним депутатам з пропозиціями. Ми як завжди робимо в комітеті пропозиції всіх народних депутатів, фракцій і груп. Ми додаємо до висновку комітету і направляємо на основний комітет. Тому що, ще всім нагадаю, хто не знає, бюджет має бути збалансований – це 95 стаття Конституції. За балансування бюджету відповідає Кабінет Міністрів України. Наша справа, якщо ми щось добавляємо в бюджет, то він має бути перебалансований. Якщо ми комусь добавляємо, то ми в когось маємо забрати. Таким чином, якщо ми будемо добавляти до соціальної сфери, яку сьогодні отримують наші міжнародні партнери, то в наших реаліях ми маємо забрати це з воєнного бюджету, у нас більше забирати нема з чого. Таким чином забираємо від військових, надаємо тим, хто потерпає всередині України – така наша сувора реальність.

За пропозицією, яку ми погодили з вами, я зараз надам слово пану Андрію Майснеру, потім Уповноваженому з прав людини, а потім усім іншим, хто підняв руки. Будь ласка, Рахункова палата.

МАЙСНЕР А.В. Добрий день, шановна Галина Миколаївна, шановні народні депутати, члени комітету, учасники засідання комітету. Рахункова палата здійснила експертизу проекту Закону України про Державний бюджет

України на 2024 рік, і за її наслідками засідання 27 вересня затвердила ці висновки, направивши їх до Верховної Ради України 28 числа, тобто вчора.

У законопроекті запропоновано збільшити видатки державного бюджету на соціальний захист, соцзабезпечення порівняно з затвердженим на 23-й рік на 27 мільярдів гривень, або на 6 відсотків, і це загальна температура по палаті, тобто мова йде про загальний показник.

Тепер у розрізі окремих соціальних складових. У 2024 році видатки на виплату пільг житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі пропонується збільшити на 12 мільярдів, або відносно показників – на 32 відсотки. При цьому в умовах воєнного стану є істотні ризики корегування кількості домогосподарств, які потребуватимуть цієї допомоги, а отже, й обсягу видатків на зазначені цілі, обґрунтування відповідних видатків. Тому що, на жаль, з об'єктивних обставин, які викликані терористичною війною Російської Федерації проти України і пов'язані з цим наслідками, наша статистика не встигає. Відповідно і макроекономічні показники, окремі індикатори, на яких потім базується розрахунок, не встигають за об'єктивним станом речей.

Тому, починаючи від елементарного – кількості домогосподарств, які фактично де-юре і де-факто потребують такої допомоги. Тут вже одразу є певні ризики. Зрозуміло, що Мінфін робить все можливе і неможливе для того, щоби був збалансований бюджет, забезпечені основні категорії, які найбільше потребують допомоги, це очевидно. Але Рахункова звертає увагу саме на ці ризики, які є і можуть стати першопричиною негативних наслідків.

Видатки на соціальний захист громадян, що потрапили в складні життєві обставини, в тому числі для надання допомоги ВПО на проживання, пропонується збільшити на 3 відсотки, на 2,6 мільярда гривень. Враховуючи пропозиції уряду про збільшення цих виплат у цьому році на 16,5 мільярда гривень, законопроект, реєстраційний номер 10038 про зміни до бюджету на 23-й рік, такі видатки будуть меншими на 13,9 мільярда гривень або на 13,5

відсотка. Я також звертаю на це увагу шановних народних депутатів членів комітету.

При цьому в аналізі ефективності використання коштів держбюджету, виділених на надання допомоги на проживання ВПО та компенсації роботодавцям витрат на оплату праці та їх працевлаштування в умовах воєнного стану, здійсненого спеціально Рахунковою палатою напередодні заздалегідь, щоб в наших основних стейкхолдерів, народних депутатів України була вся необхідна інформація, вказано переплати допомоги на проживання ВПО, що зумовлено зокрема неспроможністю інформаційних систем Мінсоцполітики і Мінцифри своєчасно опрацьовувати подані ВПО документи та нездійснення автоматизованого обміну електронними даними між інформаційними ресурсами Міністерства юстиції України щодо актів цивільного стану громадян.

На заходи з ментальної, спортивної, фізичної, психологічної реабілітації та професійної адаптації пропонується передбачити видатки на 2 мільярди гривень або у 5,2 разу більше ніж на 2023 рік. Однак загалом цих видатків, очевидно, недостатньо, оскільки пропонується надати послуги психологічної реабілітації, шановні народні депутати, звертаю вашу вагу, психологічної реабілітації, лише 6,7 відсотка осіб, які потребують такої психологічної реабілітації, менше 7 відсотків.

Санаторно-курортного лікування – 24,5 відсотка від потреби, професійної реадптації – 35,2 відсотка від потреби. Кількість захисників і захисниць України зокрема, а психологічна реабілітація також зачіпає членів їх родин і так далі, які щодня повертаються з фронту і потребують всебічної медичної, психологічної, соціальної реабілітації, підтримки, допомоги, тільки зростатиме.

Рахунковою палатою в 2023 році здійснено аудит ефективності використання коштів держбюджету, спрямованих на реалізацію заходів з реабілітації та реадптації постраждалих учасників Революції Гідності, антитерористичної операції та відсічі збройної агресії проти України. Я дуже

вдячний комітету, що нехай і з запізненням, але це об'єктивні обставини, але це було належно розглянуто на комітеті. І я дякую за ту увагу, яку народні депутати приділяють аналітичним матеріалам Рахункової, які покликані допомагати народним депутатам здійснювати їх депутатські повноваження.

Видатки Мінсоцполітики на забезпечення... Закінчую, Галина Миколаївна, я не займу багато часу. Видатки Мінсоцполітики на забезпечення виконання рішень суду, сьогодні це згадувалося вже в доповідях окремих спікерів, пропонуються в сумі 100 мільйонів гривень. При цьому у зв'язку із зростанням кількості рішень суду на користь стягувача, зокрема щодо соціальних виплат населення, є ризики недостатності, передбачених на 24-й рік видатків.

За результатами того ж аналізу, який вже згадував по ВПО, встановлено, що на 31.12, наприклад, 22-го року Мінсоцполітики не забезпечено видатками для погашення бюджетних зобов'язань, які виникли на підставі рішень суду на користь стягувача, за 143 тисячами з лишнім справ на загальну суму 1,6 мільярда гривень. Ці обсяги, на жаль, мають тенденцію до збільшення внаслідок значних недоліків в нормативно-правових актах. Хочу зазначити для справедливості, об'єктивності, що Кабінетом Міністрів на виконання рекомендацій Рахункової палати в липні було внесено зміни у відповідні акти. Мова іде про 709 Постанову Кабінету Міністрів і набув чинності порядок 332. Це дуже важливі речі і важливе реагування. Сподіваємося, що це хоча би частково позитивно вплине на врегулювання цієї проблематики.

На фінансове забезпечення виплат пенсій і надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійною програмою, також про це говорилося, і дефіциту коштів ПФУ пропонується передбачити видатки у сумі 271,9 мільярда гривень, що на 1,8 мільярда гривень або 0,7 відсотка менше ніж в поточному 23-му році. На нашу думку, це є суттєвим ризиком щодо належного виконання Пенсійним фондом України своїх зобов'язань насамперед з урахуванням анонсованого здійснення, вже анонсованого

здійснення щорічної індексації пенсій. Тобто ця соціальна складова була оголошена, а тепер фінансування якось не дотягує до того, що ми оголосили. Все інше, шановні народні депутати, викладено у висновках, висновки офіційно направлені Голові Верховної Ради, Верховній Раді в цілому і профільному Комітету з питань бюджету. Ми готові всіляко з кожним з вас і конкретно з комітетами опрацьовувати будь-які питання, які вас хвилюють, для цього Рахункова палата існує в незалежній демократичній державі Україна.

Дякую за увагу. Не буду відволікати і забирати регламентний час.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Андрію.

Дякую, що ви сконцентрувалися на питанні невиконання рішень національних і міжнародних судів, це надзвичайно важливо. Це загроза в тому числі і нашій державності як такій, верховенству права, яке в частині невиконання обов'язків держави по рішенням суду, я не буду зараз... Ми робили два слухання щодо цього, водночас це проблема колосальна, її треба вирішувати не тільки методами бюджету, але іншими методами, в тому числі впровадженням Соціального кодексу.

Ірина Никорак, будь ласка, у вас просто піднята рука чи у вас є ще питання?

Уповноважений з прав людини. Я просто надаю нашим структурам Верховної Ради. І Рахункова палата, і Уповноважений з прав людини Верховної Ради – це структури, які підпорядковані в якомусь сенсі Верховній Раді України, це наші структури.

Будь ласка, давайте ми спочатку Володимира Дятла послухаємо, тому що він відповідає в уповноваженому за додержання прав в секторі оборони та прав ветеранів, а потім Світлана Глущенко, хоча вона старша за посадою, але якщо не буде у вас... Гаразд, тоді пан Володимир, потім пані Світлана.

ДЯТЕЛ В.М. Дякую, Галина Миколаївна.

В мене було питання до пані Марчак. Чи є вона ще на зв'язку?

ГОЛОВУЮЧА. Має бути. Питання давайте.

МАРЧАК Д.М. Так, звичайно, я є.

ДЯТЕЛ В.М. Пів року назад на лист уповноваженого ви дали відповідь з приводу постанови, реалізації Постанови 144 – це перерахунок пенсій колишнім співробітникам розвідувальних органів, що питання буде опрацьовуватись і вирішуватись. Чи враховано воно в бюджеті на 24-й рік, вирішення цього питання?

ГОЛОВУЮЧА. Пані Дарина.

МАРЧАК Д.М. Да. Доброго дня, пане Володимире. Як ви, можливо, чули, Прем'єр-міністр оголосив, що ми працюємо над цілісною реформою системи солідарного пенсійного забезпечення, і як ми писали вам ще під час нашого листування наприкінці минулого року, в цьому році, питання, яке ви піднімаєте, має бути врегульовано в межах цілісної реформи. На наш погляд, будь-які точкові зміни погіршують, а не покращують ситуацію, оскільки вони ще більше посилюють диспропорції, які наявні в системі пенсійного забезпечення, зокрема для наших військовослужбовців. Тому наш підхід був і залишається. Цілісне бачення щодо того, яким чином має виглядати система пенсійного забезпечення для того, щоб забезпечувати максимальну справедливість і мінімізувати диспропорції, спричинені окремими, скажімо так, тим, що окремі групи у нас є більш активними, якісь групи є менш активними. І наше завдання як Міністерства соціальної політики, забезпечувати справедливий розподіл коштів солідарної пенсійної системи між пенсіонерами, які сплачували внески.

ДЯТЕЛ В.М. Наскільки я зрозумів, то єсть ви поінформували на початку весни уповноваженого про те, що це питання буде опрацьовуватись. За пів року нічого не зроблено. І тепер ви кажете, що ви повертаєтесь до попередньої позиції, яка була озвучена наприкінці 2022 року, що це буде комплексно вирішуватись. То єсть ви визначтеся, будь ласка, ви або опрацьовуєте це питання, або ви до нього комплексно підходите. Бо перший раз ви поінформували про одне. Другий раз – про друге. І тепер ви знову змінюєте свою позицію, за пів року нічого нам не сказавши.

МАРЧАК Д.М. Я вибачаюсь. Я не погоджуюсь з такою постановкою питання, тому що ви звертались до нас з різними питаннями. На різні питання ми давали відповіді залежно від цього питання. Якщо ви говорите про те, яким чином переглядати. Вас цікавило, наскільки я пам'ятаю, питання пенсійного забезпечення і перегляду підходу до вислуги років по співробітникам одного з правоохоронних органів. Тільки... *(Не чути)*

ДЯТЕЛ В.М. Ні. Мова йшла про реалізацію...

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую. Я перепрошую. Я перепрошую. Уповноважений з прав людини не є керівником для урядової структури. Ми зараз з'ясовуємо державний бюджет, а не окреме питання. По окремих питаннях, якщо є проблематика, зверніться до комітету, комітет виступить площадкою, де ви там знайдете якесь порозуміння, якщо воно є.

ДЯТЕЛ В.М. Вибачте, Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Володимире.

Будь ласка, пані Світлана.



ГЛУЩЕНКО С.А. Доброго дня, Галина Миколаївна. Доброго дня, члени комітету і присутні на цьому важливому засіданні.

Хочу поінформувати, що комітет здійснив запит до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, Уповноваженим надана позиція до законопроекту про Державний бюджет. Я маю прокоментувати основні аспекти, на які звернув увагу уповноважений, і воно є дуже важливим, і ми не можемо їх пройти, ці питання.

Перше питання, що стосується розмірів прожиткового мінімуму. Проаналізувавши ситуацію з прожитковим мінімумом, Міністерством соціальної політики, на сайті Міністерства соціальної політики визначено розмір фактичного прожиткового мінімуму на січень 22-го року. Розміри, які пропонуються в бюджеті 23-го року, вони, звичайно, значно менші в середньому десь на 1 тисячу 700, 1 тисячу 800 гривень по різних категоріях громадян. Вкрай кричуще, січень 2022 року і 2024 рік. Ми розуміємо, що бюджет має бути збалансованим, але уповноважений звертає увагу і можливість перегляду цих показників.

Також із року в рік, Галина Миколаївна, і на площадці Комітету соціальної політики проговорюється про таку негативну практику, як застосування рівня забезпечення прожиткового мінімуму. Це не є соціальною гарантією, яка передбачена законодавством, і також цей показник використовується при визначенні державних соціальних допомог малозабезпеченим сім'ям. Також уповноваженим, Галина Миколаївна, звернено увагу і на статтю 7, про яку ви зазначили, також має бути застосований єдиний підхід у визначенні прожиткових мінімумів для працездатних громадян. І у нас така ситуація була в 2021 році, в 2022 році. В 2021 році, коли застосовувався різний прожитковий мінімум, зокрема це стосувалося працівників апарату, працівників апарату судів різних інстанцій.

Також щодо мінімальної заробітної плати. Мінімальна заробітна плата в 2023 році не збільшувалася. Вона планується збільшуватися в 2024 році, як зазначили, два рази на рік. Але хочемо зазначити, що за даними

Національного банку України споживчі ціни в 2022 році зросли на 26,6 відсотка, і також є зростання споживчих цін у 2023 році, приблизно десь на 6 відсотків.

І в рамках європейської інтеграції, хотіли би звернути увагу, можливо, це не бюджет 2024, але необхідно попрацювати щодо критеріїв визначення мінімальної заробітної плати. Є Директива Європейського Союзу 2022/2041, якою передбачається, що мінімальна заробітна плата має визначатися на рівні 50 відсотків середньої валової заробітної плати. За даними Міністерства економіки в 24-му році передбачається, що середня заробітна плата має бути на рівні 21 тисячі 852 гривні. Розуміємо, що це не 2024, але, можливо, поставити собі за ціль і попрацювати над цим питанням.

Також підтримуємо тезу, яка була сказана Дариною Марчак щодо фінансування бюджетних програм за судовими рішеннями. В цьому році Рада Європи організувала зустріч і ми відвідували Європейських суд з прав людини. І чітко було сказано, що європейської інтеграції України без виконання зобов'язань за судовими рішеннями мови бути не може. Тому і Пенсійному фонду, і Мінсоцполітики, і Державній казначейській службі бажано було б збільшити видатки за бюджетними програмами, що стосуються виконання судових рішень.

Також, можливо, питання не стосується Комітету соціальної політики. У позиції, яка надсилалася на комітет, також зазначалися питання, що стосуються і субвенції на освіту, також що стосується особливо осіб, які потребують особливих освітніх потреб. Уповноважений навів статистику про те, що збільшується кількість осіб, які потребують особливих потреб під час здійснення освітнього процесу, а субвенція в бюджеті на 2024 рік вона на ці цілі зменшується. І також уповноваженим зазначено питання про те, що зменшена бюджетна програма щодо відпочинку дітей на 2024 рік.

Дякую, Галина Миколаївна за увагу. Це основні тези, які хотілося б сказати під час сьогоднішнього засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Світлана. Ви абсолютно слушно звернули увагу в тому числі і на використання прожиткового мінімуму. Ця проблема... Я її не дарма назвала екзистенційною, тому що вона полягає в тому, що в Україні розмито фізичний сенс прожиткового мінімуму як такого, саме більш ніж 120 законами України, стільки містить змін до законів законопроект 3515, більше ніж 120 законів України використовують впродовж всіх наших років незалежності, використовують не тільки для допомоги людям, але і використовували як мінімальну заробітну плату, використовували як інші показники з іншими фізичними сенсами, в тому числі і в судових рішеннях, і в адміністративних послугах, і де тільки прожитковий мінімум не використовують в Україні. На мій погляд, має бути жорстка заборона використання прожиткового мінімуму як якогось коефіцієнту з додатковою кратністю якої встановлюються, наприклад, заробітні плати чи інші якісь виплати, тому що саме використання прожиткового мінімуму в інший спосіб ніж соціальна допомога людям призвела до того, що при бюджеті... Бюджет знаходиться на шпагаті, кратність прожиткових мінімумів в зарплатах силових структур зокрема така, що, збільшуючи соціальний захист на одну одиницю, ми на 75 одиниць збільшуємо заробітну плату представникам силових відомств, наприклад. Є такі в нас кратності. Тому для того, щоб привести прожитковий мінімум саме до його начального, фізичного, екзистенційного сенсу виживання людини потрібно перелопатити більше ніж 120, 120 – це відв'язка тільки прожиткового мінімуму. А, крім того, в соціальному законодавстві з-за того, що прожитковий мінімум не підвищували нормально, в соціальному сенсі почали використовувати теж кратність прожиткового мінімуму, він від 0,30 з чимось, 35, мені здається, Міністерство соцполітики може поправити, до чотирьох при використанні заробітних плат педагогів, до виплат соціальних п'яти і семи кратності. Таким чином, якщо ми збільшуємо його в нормальному режимі, потрібно привести 120 законів у відповідність, які прив'язали прожитковий мінімум не у характерний для нього спосіб, з одного боку. З другого боку, десь, мабуть,

що 50 чи 60 законів для того, щоб використати його в нормальній абсолютній величині по соціальних виплатах, де теж наразі застосовують кратність.

Таким чином ми маємо за 30 років спаплюжений абсолютно сенс прожиткового мінімуму як такого. Він нічого не несе за собою, ніякого сенсу виживання, він носить тільки величину балансування державного бюджету як штучна величина, відповідно до якої десь комусь щось виплачують, а комусь ні. За рахунок хаотичного використання кратності до прожиткового мінімуму ми не бачимо соціальну справедливість як таку. Тому це велика робота, величезна, вона на кшталт Соціального кодексу, це кодифікація прожиткового мінімуму. І, на жаль, оцю роботу як домашнє завдання уряд поки що не зробив. Ще нам сказала Дарина Марчак про те, що вони беруть на себе, Мінфін не взяв, до речі, зобов'язання цей процес привести до нормального режиму, а саме Міністерство соцполітики береться.

Подивимося, це велика задача, дуже велика. Але в будь-якому випадку цю вправу Україна має зробити і нарешті використовувати прожитковий мінімум по його первоначальному сенсу, а саме виживання. Європа ще використовує на кшталт прожиткового мінімуму так званий living wage, прожиткова платня. Інститут мовознавства нам так перекладає living wage, ми зробили такий запит. І оцю прожиткову платню треба використовувати як величину, яка не має оподатковуватися в кожному домогосподарстві або податок щодо цієї величини має повертатися у домогосподарства, тому що ми оподатковуємо бідних. Ми маємо фактично регресивну фактичну ставку оподаткування для бідних і тим самим ми макроекономічно провокуємо бідність. Це завдання не дарма взяло Міністерство соціальної політики, Дарина Марчак, може, одна із перших економістів, які розуміють макроекономіку, має досвід роботи в Міністерстві фінансів. Це завдання складне, але воно макроекономічне і має бути виконано.

Я думаю, що якщо наразі команда, у нас найпотужніша команда в цьому сенсі в Міністерстві соцполітики, якщо вони цю вправу не зроблять, то я думаю, що ми будемо мати оцей штучний коефіцієнт ще впродовж багатьох

років, там потрібна велика потужна команда для... і юридична, і методологічна.

Тому я думаю, що ми будемо це виправляти, і я прошу ще раз Міністерство фінансів, пані Світлану, я прошу передати і міністру фінансів, я буду зустрічатися окремо по цій тематиці з міністром фінансів, цю проблематику потрібно врегулювати, бо це породжує несправедливість, те, що зараз вирішується в тому числі законопроектом 8022 пані Алюшиної, комітету, який ведеться у Шуляк, щодо оплати і грейдів оплати в міністерствах. Тому що деякі міністерства непрозоро мають більшу заробітну плату, хтось... є менша заробітна плата, вона не вирівняна, але там теж є прив'язка до прожиткового мінімуму, яку потрібно відв'язувати і робити нормальні грейди, які будуть прив'язані абсолютно вірно до мінімальної заробітної плати.

Те, що ви зробили зауваження по мінімальній заробітній платі, я думаю, що в Україні ця ситуація має вирішуватися відповідно в соціальному діалозі. У нас же вона вирішується багато років або прем'єрами, або президентами, або в інший спосіб. Водночас це теж проблематика Міністерства економіки, яке ще потужно не взялося за проблематику праці, зайнятості і соціального діалогу зокрема, які теж обіцяють нам реформи, яких поки що ми не дочекалися в нашому комітеті. Будемо чекати далі, в тому числі реформи системи соціального страхування.

Дякую за зауваження. Вони важливі.

У кого із запрошених є питання? Ірина Никорак, ще раз запитаю, це рука, яка піднята, стара, чи є інші питання?

Шановні народні депутати, якщо немає інших пропозицій і запитань, то проект висновку комітету і проект рішення вам запропонований, який враховує в тому числі і ті зауваження, які висловлені Міністерством соціальної політики наразі, в тому числі Міністерством ветеранів, всі ЦОВВ, які подавали до комітету свої пропозиції, вони включені в пропозиції, які за рішенням комітету будуть підтримуватися комітетами і направлятися до

бюджетного комітету. Наша справа, до 1 жовтня все це направити. Як я і згадала, і як ми робили в попередні роки, всі пропозиції народних депутатів, в тому числі пропозиції Юлії Володимирівни будуть приєднані додатково до рішення комітету і направлені до бюджету. Нагадаю, що у кожного народного депутата є ще право своєї ініціативи, чи фракції, чи своєї особистої, і кожен з нас може направити свої пропозиції до комітету бюджетного. Водночас нагадую знову, що бюджет має бути збалансований. І якщо ми комусь щось додаємо, то ми у когось маємо щось забрати. Тому що арифметична сума має бути збережена за мети виконання 95 статті Конституції, а саме збалансованості бюджету.

Тому я пропоную поставити на голосування пропозицію комітету підтримати пропозиції надіслані до комітету Міністерством соціальної політики і іншими міністерствами, відповідно які додаються. І доручити, якщо буде необхідність виступити з цими пропозиціями у залі Верховної Ради, доручити голові комітету, якщо немає ваших заперечень.

Якщо немає заперечень, буду ставити на голосування.

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Кого? Я зачитала все, що подано в проекті. Те, що подано. От все, що подано. Давайте я не буду зараз з голови. Підготовлений текст. Якщо з голосу, щось потрібно, я думаю, що ми не будемо цього робити. Якщо потрібно щось розглянути додатково, будемо розглядати додатково.

Таким чином, те, що пропоную ставити на голосування, те, що запропоновано в проекті, якщо немає зауважень.

Будь ласка, пан Олег Арсенюк, проведіть, будь ласка, голосування.

АРСЕНЮК О.О. Шановні колеги, прошу голосувати.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Цимбалюк Михайло Михайлович.

Відсутній.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

АРСЕНЮК О.О. Струневич – за.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Гривко – за.

АРСЕНЮК О.О. Гривко – за.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Утрималась.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тарасенко – за. Колеги, я змушений відключитись, тут у Кам'янському оголошена повітряна тривога, ми змушені спуститись в укриття. Я тоді відключаюсь від засідання комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Повертайтеся, як тільки буде скасована тривога.

АРСЕНЮК О.О. Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Циба – за.

АРСЕНЮК О.О. Циба – за.

Колеги, 7 – за, 1 – утрималась. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олеже.

Ми переходимо до наступного питання нашого порядку денного. У нас презентація проекту Закону України про колективні трудові спори (нова редакція Закону України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)"). Доповідає нам Кухнюк Дмитро, він очолює службу посередництва та примирення. Проведена велика робота.

Будь ласка, пан Дмитро.

КУХНЮК Д.В. Добрий день. Шановна Галина Миколаївна, шановні народні депутати, шановні учасники засідання комітету! Я дуже дякую за можливість представити проект Закону про колективні трудові спори, який розроблений робочою групою під егідою НСПП.

До складу робочої групи ввійшли: представники обох СПО, тобто СПО профспілок та СПО організації роботодавців, представники Мінекономіки,



власне, представники НСПП, секретаріату НТСП та провідні науковці, експерти і навіть експертка Ради Європи.

Робота над законопроектом велась на виконання пункту 48 Розпорядження Кабінету Міністрів від 23 червня 2022 року про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини; на виконання Указу Президента від 24 березня 21-го року про затвердження цієї стратегії на 2021-2023 роки. Також робота над законопроектом була обумовлена необхідністю приведення законодавства в сфері колективних трудових спорів із рекомендаціями та конвенціями Міжнародної організації праці, а також кращими практиками країн ЄС.

Робота над законопроектом велась близько року. За цей час проведено 56 засідань і відповідно в результаті цього ми отримали текст законопроекту, який було обговорено під час круглого столу, який відбувся в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, а також під час двох експертних обговорень – з Національною школою суддів України і Науково-дослідним інститутом правотворчості та наукових експертиз Національної академії правових наук України. Також обговорення законопроекту проведено зараз завдяки ініціативі НСПП і ініціативі регіональних відділень НСПП, проведено і з соціальними партнерами в усіх регіонах. І наразі законопроект направлено на експертизу Міжнародній організації праці. Відповідно на сьогодні хотілось би зупинитися на певних перевагах цього законопроекту. По-перше, якщо ми будемо говорити про переваги для держави, то імплементація положень цього законопроекту дозволить привести положення законодавства України в сфері регулювання колективних трудових спорів до кращих міжнародних стандартів та кращих практик країн ЄС. Це дозволить також посилити розвиток соціального діалогу шляхом збільшення ролі переговорів та положень колективних угод, договорів. Це дозволить державі краще управляти соціальними конфліктами шляхом розвитку інституту трудової медіації. І це відбувається відповідно до положень Закону України "Про медіацію". Це в свою чергу дозволить

розвантажити судову систему шляхом стимулювання звернення сторін до примирних процедур та трудового арбітражу, в тому числі через інститут судового збору. Це дозволить застосовувати альтернативні способи вирішення колективних трудових спорів через класифікацію, загальновизнану в країнах ЄС класифікацію спорів на спори про права та спори про інтереси з різним порядком їх розгляду і виведення частини, значної частини колективних трудових спорів з-під юрисдикції суду. Також це дозволить чітко регламентувати юридичну відповідальність за порушення порядку вирішення колективних трудових спорів.

Перевагами законопроекту для працівників є в першу чергу скасування 22 заборон, які обмежують на сьогодні право на страйк в 22 законах України. В свою чергу це дозволить врегулювати конституційне право на страйк шляхом запровадження відповідно чіткого і прозорого механізму проведення страйків. Тобто досить проста, зрозуміла процедура. Також для працівників, перевагами для працівників є підвищення значимості профспілок як сторони колективного трудового спору, яка може представляти інтереси представників. Зараз ситуація дещо інша. Також це можливість для сторін обирати процедуру вирішення колективного спору і залучати до неї осіб, яким вони довіряють. Також це повідомчий характер реєстрацій колективних спорів і неможливість затягування їх розгляду через оскарження формальних рішень щодо реєстрацій колективного спору, що має місце зараз. Також це обов'язковість рішення трудового арбітражу і встановлення добровільного і навіть примусового характеру його виконання. І все це, на наш погляд, значно покращує ситуацію з точки зору прав працівників порівняно з тим регулюванням, яке існує на сьогодні.

Для роботодавців перевагами цього законопроекту є глибший розвиток соціального діалогу, також шляхом збільшення ролі переговорів як обов'язкової стадії вирішення колективного трудового спору, посилення ролі колективного трудового регулювання і можливість правового регулювання колективних трудових спорів в колективних угодах, договорах. Це також

можливість для сторін вирішувати колективний трудовий спір в позасудовому порядку без необхідності звертатись до суду, можливість обирати зручну процедуру вирішення спорів і залучати до цього сторони, яким вони довіряють. І врешті запровадження найбільш дискусійно, бо інституту такого як локаут, як право на колективні дії роботодавців. Це, до речі, передбачено частиною четвертої статті 6 Європейської соціальної хартії. Ми в НСПП очікуємо, що після закінчення воєнного стану різко зросте кількість акцій соціального протесту та страйків. До речі, за 10 довоєнних років в Україні відбулось близько 400 страйків та близько півтори тисячі акцій соціального протесту. Ці статті, які зареєстровані в НСПП.

Відповідно після скасування чи закінчення воєнного стану ми очікуємо різке зростання цих проявів як крайніх проявів соціального протесту і відповідно факторами ризику, які ми вважаємо, це висока заборгованість, хронічна заборгованість із заробітної плати, високий дефіцит бюджету, це низька заробітна плата, що сьогодні обговорювали вже на засіданні комітету, яка мінімально в 4-5 разів є нижчою за європейський рівень, це хронічна заборгованість із заробітної плати, у нас є цифри зокрема по вугільнодобувній галузі, а взагалі це на сьогодні понад 3 мільярди гривень. Тобто ця заборгованість, вона постійно зберігається. Також це фактор трудової міграції і недостатній рівень чи зниження рівня системи колективно-договірного регулювання.

Отже, ми вважаємо, що прийняття Закону про колективні трудові спори дозволить створити ефективну систему запобігання їх виникненню та ефективну систему їх вирішення, що в свою чергу буде запорукою миру в соціально-трудовах відносинах як складової повоєнного відновлення. Оскільки, на нашу думку і на думку робочої групи, комітет є основним реципієнтом цього законопроекту, він є профільним комітетом, ми просимо розглянути можливість внесення цього законопроекту на розгляд Верховної Ради.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Дмитро.

Поки ви доповідали, я ще раз, може, сконцентрую увагу і народних депутатів, і всіх присутніх на тому, що початком цього закону є конфлікт соціального характеру. І от саме конфлікт, він має вийти або на страйк і ескалацію конфлікту, або ми мусимо зробити площадку посередництва і примирення за участі посередників, які можуть знайти мирне урегулювання цього конфлікту. І оця площадка, власне, і порядок роботи цієї площадки, власне, і створюється цим законопроектом. Власне, в презентації не зроблено акценту. Я просто сконцентрую може червону лінію, що це формування і вживання відповідного механізму примирення і добровільного арбітражу. Крім того, в законі є відповідальність за ухилення від такого примирення. І оця площадка, вона мусить привести, вона мусить примирити всі сторони. Саме тому, що в Україні такої площадки наразі не створено, дієвої площадки, саме тому ми маємо ескалацію конфлікту, яка народжується безпосередньо у кожної людини з роботодавцем, чи з Міністерством соціальної політики, чи з власною структурою, оцей конфлікт ми мусимо, цю площадку за час нашої каденції створити обов'язково. Як наголосив пан Дмитро, якщо такої площадки примирення і посередництва ми не створимо, в цьому випадку нас очікує в повоєнній Україні, яка буде дуже важкою з точки зору бюджету, і з точки зору відновлення України як в цілому, ми не мусимо робити з будь-якого конфлікту ескалацію до протестів проти соціальної несправедливості, яку відчувають люди. Оця площадка має бути як і навчальна площадка, яка шукає, в тому числі з використанням медіації, закон щодо якої ми прийняли.

Дякую, пане Дмитро, за величезну роботу, яку ви провели.

Будь ласка, шановні колеги, народні депутати, чи є питання до пана Дмитра? Потім я попрошу, щоб СПО... Бачу пана Біленького. Пан Шубін відпросився. Але в будь-якому випадку письмову позицію ми маємо, виступити щодо цього законопроекту.

Чи є питання до пана Дмитра? Тоді пан Біленький, будь ласка. Якщо Шубін з'явиться, то теж... Або від профспілкової сторони якщо хтось є, то наступний.

Будь ласка, пан Сергій.

БІЛЕНЬКИЙ С.Л. Шановна Галина Миколаївна, шановні члени комітету, запрошені, дійсно, як сказав Дмитро Володимирович, проведена величезна робота. Ми в складі робочої групи цілий рік працювали над цим законопроектом. Я не можу сказати, що я на 100 відсотків задоволений результатом цієї роботи, над тим текстом, який зараз виставлений на громадське обговорення. Скажу так, що роботодавці були дещо в таких нерівних умовах, тому що склад робочої групи передбачав наявність великої кількості представників науки, експертного середовища, які так чи інакше, на мій погляд, все ж таки були ближче до профспілкової позиції, вважаючи своїм долгом якнайбільше захистити інтереси працівників.

Які ризики я бачу в тому тексті, який ми зараз розглядаємо? Як сказав Дмитро Володимирович, знімаються обмеження для проведення страйків в цілій низці галузей, це перше. По-друге, радикально спрощується сама процедура переходу до страйку як по спорах про права, так і по спорах про інтереси. На мій погляд, чого не вистачає на сьогодні в цьому законопроекті? Не вистачає відповідальності організаторів страйку у випадку, якщо такий страйк буде визнаний незаконним або не призведе до очікуваних результатів. Тому що відповідальність роботодавця, вона зрозуміла: це можуть бути і багатомільярдні видатки, збитки внаслідок проведення страйку. Відповідальність профспілок або інших організаторів для мене наразі, поки що я її в тексті не побачив якоїсь такої фактичної, да, є там декларативна.

Стосовно ще того, про що казав у своїй презентації пан Дмитро і ви, Галина Миколаївна. Так, дійсно нам потрібна така площадка, там, де... і такі законодавчі підстави для проведення позасудового вирішення багатьох соціальних питань. Але наразі ті опції, які дає цей законопроект, – це і

процедура добровільного арбітражу, і процедура медіації чи то добровільної, чи обов'язкової, – вони не факт, що будуть дуже популярними, і вони не дуже стримують від переходу до критичної стадії, тобто до страйку чи як відповідь на страйк – до локауту.

Я вважаю, що у нас ще є над чим попрацювати, над цим законопроектом. Якщо буде прийнято рішення, що він буде внесений від членів Комітету соціальної політики, то велике прохання, щоб ми не поспішали. Я розумію, що рік працювали, але, я вважаю, нам не вистачило ще буквально кількох місяців для того, щоб мати насправді збалансований законопроект. Зараз, на мій погляд, є досить суттєві ризики, особливо під час відновлення країни після завершення воєнного стану, нам втопитися в цих безкінечних страйках, мабуть, ніхто в цьому не зацікавлений.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію.

Є від СПО профспілок?

ОРЛОВСЬКА І.Г. Так, доброго дня. Мене звуть Ірина... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Дуже погано вас чути. Дуже погано вас чути.

ОРЛОВСЬКА І.Г. Доброго дня. Мене чутно?

ГОЛОВУЮЧА. Тепер так. Чітко, якимось працює з відлунням.

ОРЛОВСЬКА І.Г. Я зрозуміла. Перепрошую за такий звук. Мене звати Ірина Орловська – керівник секретаріату СПО. Хотілося б озвучити деякі думки профспілок щодо даного закону.

Перш за все хотілося б відзначити те, що ... *(Не чути)* засідань це все-таки доволі складна та тривала робота, яка була проведена, але, звісно, немає меж досконалості.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, ми вас чуємо, але якось розібрати, що ви кажете, ми не можемо, тому що мікрофон якось працює з відлунням і слова... ми не розуміємо сенс слів. Чи можна якось перелаштувати мікрофон, чи, може, з іншого гаджету зайти?

ОРЛОВСЬКА І.Г. Давайте я тоді спробую перезайти, можливо, з телефону і спробуємо тоді поспілкуватися. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Вдячна буду, якщо ви перезайдете.

Поки в нас перезавантажується СПО, бо ми не почули навіть ні посаду, не розібрали. Гарзд, поки перезавантажується профспілка, я теж висловлю просто зі свого боку. Ми розмовляли з паном Дмитром, я пропоную наступне – організаційно зараз з цим законом... Абсолютно правильно пан Сергій висловив зауваження щодо відповідальності організаторів страйку. Власне, мої зауваження, які я висловлювала теж і пану Дмитру, вони заключаються в тому, що неописана робота страйкового фонду. Взагалі немає заборони страйкувати, якщо немає страйкового фонду.

Перша конфліктність, яка виникає під час страйку, – це хто під час страйку буде оплачувати заробітну плату людям. Або організатори страйку виводять людей на страйк і кажуть, що вони не забезпечені нічим, бо під час страйку роботодавець заробітну плату платити не буде. Це його право, конституційне законне право. Але якщо людей на страйк хтось виводить, він має розуміти, що він має людям компенсувати заробітну плату таким чином як це робить Європа, як це робить Туреччина і інші країни, роблять за рахунок регламентації роботи страйкового фонду. Деякі країни мають взагалі заборону виходу на страйк у разі відсутності страйкового фонду як такого.

Страйкові фонди, вони – це фінансовий інструмент, вони сягають мільярдів в європейській практиці і вони розміщуються в активи, в тому числі в нерухомість. От коли профспілки збираються виходити на страйк, вони виставляють майно, яке вкладене в страйковий фонд, він не просто в грошах лежить, виставляють на продаж.

Таким чином це є першим сигналом роботодавцю. Профспілки виставили майно на продаж – це означає, що профспілка готується до страйку. І оцей запобіжник, щоб страйк не був, не використовувався в тому числі з політичних мотивів. Коли пан Дмитро доповідав, він сказав, що у нас є акції соціального протесту і, власне, страйки, вони у нас не дуже потужно використовують як економічний механізм впливу на роботодавців. Цей законопроект має це збалансувати. Більше того, мати запобіжники, не страйкувати, якщо не використані всі механізми примирення, в тому числі із боку профспілок або трудових колективів. Відповідно оцей блок, він просідає трішечки в законі.

Тому у нас тут пропозиція, ми тут переговорили і серед народних депутатів буде... може, розглянути його спочатку на комітеті, на робочій групі із залученням більш щільно роботодавців. Пан Сергій абсолютно правильно каже про те, що приймала участь Федерація роботодавців. Я думаю, що ми можемо залучити тут і УРБ, СУП, інших роботодавців, які, до речі, – ми на тому тижні з пані Оленою Шуляк зустрічалися з УРБ, це асоціація, яка об'єднує асоціації роботодавців, – вони теж із зацікавленістю дивляться і на соціальний діалог, і на обговорення питання страйкування й інших питань. В якомусь сенсі вони стали більш дорослими і доросли з боку державності до позиції Федерації роботодавців України.

Тому я думаю, що ми можемо залучити більш щільно роботодавців і більш щільно залучити первинні профспілкові організації, не тільки СПО в цілому, але й залучити профспілки, які безпосередньо по галузях або по територіях кажуть про такі соціальні негаразди, або шукають механізми примирення.



Тому у нас така пропозиція від народних депутатів розглянути його ще раз на комітеті. У мене буде прохання і до Дмитра Кухнюка: не кидати цей проект, а підтримувати його і на площадці комітету з доопрацюванням відповідальності за проведення страйків. І може, також переформатувати цей закон, зробити його книгою чи розділом до КЗоТу. Не робити зараз у зв'язку з тим, що ми йдемо до кодифікації Трудового кодексу, не робити наразі багато законів, бо ми маємо сьогодні і дискрецію в Законі "Про відпустки" і в КЗоТі, наприклад, коли вони там не б'ються один з одним. Тому не робити це окремим законом, а робити це в контексті КЗоТу і потім кодифікувати КЗоТ як такий, взагалі мати архітектуру законодавчу і рухатися в напрямі кодифікації всіх законів.

Це і прохання від Руслана Олексійовича Стефанчука, від Голови нашої Верховної Ради, який теж тримає тренд у законодавстві на кодифікацію, тому що ми маємо більш, ніж мільйон нормативно-правових актів, багато з яких не корелюються один з одним. І його побажання – це, звісно, систематизація юридичної української бази.

Тому є прохання зробити таку робочу групу. Пан Сергій Гривко готовий її очолити, да, доопрацювати його і вносити від комітету на розгляд Верховної Ради, з урахуванням у "Прикінцевих положеннях" того як вступає в дію цей закон в повоєнній Україні, щоб ми не стикнулися ще з тим, що провадження цього закону під час воєнного стану теж буде викликати у народних депутатів багато питань.

Тому така кодифікація врахування воєнного стану і врахування відповідальності за проведення страйків, врахування, яким чином, мають функціонувати страйкові фонди, як вони регламентуються? Вони мають бути прозорі, підзвітні, чи є сьогодні такі страйкові фонди в українській практиці? Чи вони підзвітні членам профспілок? Це все питання, які мають бути вирішені в цьому законі для того, щоб він саме був збалансований і мав закінчений механізм або примирення або ескалація конфлікту. То єсть ми маємо виходити на якісь рішення абсолютно в цивілізованому русі.

Так, підключився до нас СПО профспілок. Будь ласка.

ОРЛОВСЬКА І.Г. Так. Доброго дня. Мене чуто?

ГОЛОВУЮЧА. Так. Тепер добре.

ОРЛОВСЬКА І.Г. Дякую.

Прошу вибачення за технічну несправність.

Ірина Орловська – керівник секретаріату СПО. Хотілася б висловити декілька думок профспілок щодо проекту Закону "Про колективні трудові спори". Перш за все зазначу, що 56 засідань, які ми пройшли, це досить така тривала та складна робота. Перш за все, це велика кількість дискусій, яка у нас була. Не хочу зупинятися на тому, які позитиви проекту є. Тому що ми вже заслухали прекрасну презентацію Дмитра Володимировича. Зупинюся на тих певних моментах, які є для нас важливими.

Перш за все хочу зазначити, що для нас і для профспілок є такі важливі питання як, наприклад, локаут, який ми не підтримуємо як такий. Разом із тим хочу зазначити, що ми не підтримуємо зміни до Закону "Про судовий збір" у зв'язку з тим, що у нас не було певних якихось прорахунків стосовно калькуляції даних пропозицій, а також у зв'язку з такими змінами у нас запроваджується порушення права на доступ до суду.

Разом із тим є питання, яке доречно розглянути при подальшій роботі над цим проектом. Це саме питання щодо Закону України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення" щодо вирішення колективних трудових спорів, адже положення цього проекту, якщо вони в майбутньому стануть положеннями закону, вони можуть зійти в колізію з вже прийнятим на сьогоднішній день Законом 3256, який був прийнятий 14 липня цього року та набуває чинності через шість місяців з моменту зупинення або припинення воєнного стану.

Крім того, стосовно озвучених вами пропозицій, стосовно доопрацювання питання страйкового фонду. Хочу зазначити, що члени робочої групи, вони піднімали це питання в рамках роботи на робочій групі і обговорювали активно. Аналіз зарубіжного досвіду показав, що практика є надзвичайно різною і нам, як запроваджуючи цей механізм, необхідно добре подумати як це все робити. Тому наша пропозиція є продовжити діяльність робочої групи, щоб доопрацювати цей проект ще краще, особливо з урахуванням результатів громадського обговорення, на якому знаходиться зараз проект, а також з урахуванням рекомендацій Міжнародної організації праці, до якої був направлений текст даного документа.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ірино.

Я не знаю, чули ви чи ні, ми теж за те, щоб його доопрацювати разом з комітетом. Ми пропонуємо від нашого комітету Сергія Гривка на...

ОРЛОВСЬКА І.Г. Так, так, я вже почула.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Якщо є ще... Будь ласка, пан Дмитро, а, і секретаріат уповноваженого. Давайте ми спочатку секретаріат уповноваженого послухаємо, а потім вже узагальнено пан Дмитро.

Будь ласка. пані Світлана.

ГЛУЩЕНКО С.А. Дякую, Галина Миколаївна за слово. Також хочу поінформувати, що уповноваженим опрацьовано проект цього законопроекту, висловлена своя позиція і також надіслана на комітет, я її озвучу членам комітету і присутнім на засіданні комітету. Хочу поінформувати, що секретаріат уповноваженого не залучався до роботи робочої групи. Нам прикро, ми навіть не знали про те, що робоча група така

є. Якщо запросите, ми обов'язково долучимося до цього процесу. В цілому погоджуємося, що такий законопроект має бути і врегульовувати питання важливі, що вирішують під час колективних спорів.

Зупинюсь на таких моментах. Да, дійсно, він потребує доопрацювання, зокрема от фрагментарно скажу, що стосується статті 13, в нас є питання щодо поділу спорів на: по інтересах і спори по правах, не узгоджується з положенням статті 32 Кодексу законів про працю.

Далі, ми не погоджуємося з тим, що якщо йде спір про інтереси, акти законодавства, і по суті закону він... це питання не розкривається і ми вважаємо, що якщо йде спір відносно актів законодавства, то це вже адміністративне право і адміністративні питання, а не вирішується в рамках колективних трудових спорів.

Також потребує... Є застереження про те, що медіація є важлива, звісно, при вирішенні колективних трудових спорів, але не можна її брати за основу як обов'язкову, оскільки це порушує положення Основного Закону – Конституції України, відповідно до якої, що кожному гарантується право звернення до суду за захистом своїх конституційних прав.

Також потребує суттєвого доопрацювання такий розділ як II "Національна служба посередництва і примирення". Є деякі моменти, і потребує питання обговорення щодо оплати праці, оскільки якщо... прийнявши законопроект в такому ключі, буде деяка дискримінація відносно інших керівників органів, які не є державними службовцями. Зокрема на сьогоднішній день відповідно до Закону "Про оплату праці" передбачено, що фінансується оплата праці організацій, які не є державними органами, визначається Постановою Кабінету Міністрів №304 від 16-го року. Її положення досить застарілі і якщо тільки не НСПЛ вирішити питання, то проблема буде відносно інших керівників і заступників керівників підприємств, які не є державними органами.

Також щодо статті 29 у нас застереження, де є рішення трудового арбітражу, є остаточне і оскарженню не підлягає. Це також порушує статтю

55 Конституції, відповідно до якої кожному гарантується право звернення до суду за захистом свого права. Також є застереження і до статті 43, яка регламентує питання страйку, і є застереження у нас і до статті 49 і 48 статті, що стосується локауту, і також до статті, так скажемо, 42 також уповноваженим висловлені зауваження. Готові до роботи і надавати свої конкретні пропозиції щодо напрацювання положень законопроекту для того, щоб він внісся у Верховну Раду і прийняв статус законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую за фахові коментарі. Дякую.

Міністерство економіки пані Тетяна Бережна. Я підтримую повністю позицію Міністерства економіки, висловлену в листі щодо того, що питання оплати державної служби примирення, служби посередництва та примирення потрібно виводити з-під дії цього закону, у них там є конфлікт інтересів, який, я думаю, ми вирішимо. Але в будь-якому випадку цей законопроект, він стосується неоплати цього органу.

Будь ласка, є Тетяна Бережна? Бо в листі Мінекономіки висловилося тільки щодо статті 12 проекту закону. Пан Дмитро, давайте тоді.

КУХНЮК Д.В. Шановна Галина Миколаївна, шановні учасники засідання комітету! Я хотів би звернути увагу, що цей законопроект є предметом певного компромісу між стороною профспілок та стороною роботодавців із залученням інших зацікавлених осіб. Звісно, нам не вдалося вирішити всі питання і треба буде виносити на засідання шановних народних депутатів членів комітету в першу чергу.

Я також дякую Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини за ґрунтовні коментарі. Буквально вчора я отримав з комітету велику кількість відповідей на звернення комітету щодо цього законопроекту. Я продивився тільки деякі з них, там багато конструктивних коментарів та зауважень, які можна врахувати під час роботи в робочій групі. Крім того, в

результаті обговорень законопроекту в регіонах ми отримали конструктивні пропозиції і зауваження від первинних організацій профспілок і організацій роботодавців, які також можуть бути враховані при доопрацюванні цього законопроекту. Я дякую, Галина Миколаївна, за ініціативу продовжити роботу над цим законопроектом під егідою комітету і готовий, я думаю, члени робочої групи мене підтримають, включитись усіляко в роботу над вдосконаленням цього законопроекту, в тому числі і шляхом перетворення його в книгу Кодексу законів про працю чи трудового кодексу як буде вирішено в подальшому. Я щиро дякую за високу оцінку цього законопроекту і його підтримку, і сподіваюсь на подальшу плідну співпрацю з комітетом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді робимо на наступному тижні щонайменше зустріч, пан Сергій як голова робочої групи, у мене в кабінеті, вас запрошуюю, ми домовимося тільки про організаційні речі як ми це зробимо і кого підключимо уповноваженого в тому числі, роботодавців в тому числі і Міністерство економіки, Тетяна бережна пішла просто на наступну зустріч, щоб ми це доопрацювали і достатньо швидко вже під головуванням пана Сергія. Так, зробимо організаційно і далі будемо підключати всіх до робочого процесу. І дякую всім, хто надав свої пропозиції до тексту проекту закону. Як ви чули, це дозволить покращити текст і пан Дмитро готовий їх опрацювати і взяти до роботи. Потрібно створювати? Гарзд, давайте створимо робочу групу, проголосуємо, головування пана Сергія.

Пан Арсенюк Олег, прошу провести голосування, створити робочу групу і обрати головою пана Сергія Гривка для доопрацювання проекту закону.

АРСЕНЮК О.О. Шановні колеги, прошу голосувати за створення робочої групи.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Відсутність.

Струневич Вадим Олегович. Струневич Вадим Олегович.

Бабенко Микола Вікторович.

ГОЛОВУЮЧА. Є кворум чи ні? У нас... Є?

\_\_\_\_\_ . *(Не чути)*

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Гривко – за.

АРСЕНЮК О.О. Гривко – за.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Анатолій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

Тарасенко Тарас Петрович.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

5 – за. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олеже.

І у нас залишилося, тоді працюємо вже робочою групою, як ми домовилися. І у нас залишилося внесення змін до плану роботи комітету. Я теж попрошу пана Олега Арсенюка, оскільки він веде це питання, озвучити внесення змін. І я знаю, що є, немає Цимбалюка Михайла Михайловича, але є узгоджена позиція щодо круглого столу пана Анатолія Остапенка, щоб ми проголосували, може, ці дві зміни одночасно, якщо...

Будь ласка, пан Олег.

АРСЕНЮК О.О. Дякую, Галина Миколаївна.

Буду дуже коротко, так як вже багато часу пройшло. До мене звернувся народний депутат України голова підкомітету з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики Сергій Васильович Магера з проханням підтримати організацію та проведення спільного виїзного засідання Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування та Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на тему: "Про стан та перспективи розвитку зони відчуження, перегляд правового режиму зон радіоактивного забруднення, стимулювання сталого розвитку постраждалих територій та соціальний захист населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи". Захід пропонується провести на території Коростенського міського палацу культури імені Тараса Григоровича Шевченка, що на Житомирщині, однієї з найбільш



постраждалих від аварії на ЧАЕС областей України, також можливий гібридний формат в режимі відеоконференції.

Тому, шановні колеги, прошу, у кого є...

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)* Проведення спільного засідання.

АРСЕНЮК О.О. *(Не чути)* ...спільного засідання. У кого є якісь думки? Якщо немає, давайте тоді я сформулюю думку для голосування та будемо голосувати. Немає ні в кого?

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. І пан Анатолій сейчас, щоб ми...

ОСТАПЕНКО А.Д. *(Не чути)* ...проголосували зміни. Прошу внести зміни до плану роботи комітету на поточну сесію щодо уточнення місця проведення заходів, а саме пункту 3 розділу VI конференції, семінари, круглі столи і інші заходи, які будуть проводитись комітетом або за його участю. Пункт 3 засідання круглого столу на тему: "Інформаційна кампанія щодо виплат, пенсій та соціальних гарантій членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України", яке відбудеться 16.10.2023 року у місті Львові. Місце і час буде додатково зазначено. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, пан Анатолій.

Я ще запитаю, пан Струневич, ви з нами, пан Вадим? Пан Вадим? Немає. Дякую.

Тоді ми голосуємо. Пане Олеже, тоді ми ставимо на..

СТРУНЕВИЧ В.О. Так-так, я з вами.

ГОЛОВУЮЧА. У мене питання. Ви за чи ні проти створення робочої групи по доопрацюванню Закону про колективні трудові спори?

СТРУНЕВИЧ В.О. За. Так, звісно, за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

СТРУНЕВИЧ В.О. Повністю підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Тоді у нас є шостий голос, щоб ми там уже стовідсотково рішення прийняли.

І тоді я прошу пана Олега поставити на голосування внесення змін до плану роботи комітету в частині зміни місця проведення круглого столу, конференції, семінару, який озвучив пан Анатолій, і проведення спільного засідання з комітетом екологічним з паном Бондаренком щодо захисту людей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи на території, де визначив пан Арсенюк Олег.

Будь ласка, пан Олеже, прошу провести голосування.

АРСЕНЮК О.О. Галина Миколаївна, я тоді сформулюю по поводу мого питання, по поводу виїзного засідання....

ГОЛОВУЮЧА. Давайте.

АРСЕНЮК О.О. ... а потім пан Анатолій сформує своє питання і перейдемо до голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Він сформував. Він вже сформував.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

Тоді я своє зачитаю, щоб було під стенограму. Доповнити розділ III: "Питання, які передбачаються розглянути на виїзних засіданнях комітету,

плану роботи Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування виїзним засіданням на тему: "Про стан та перспективи розвитку зони відчуження, перегляд правового режиму зон радіоактивного забруднення, стимулювання сталого розвитку постраждалих територій та соціальний захист населення, постраждалого в наслідок Чорнобильської катастрофи". Шановні колеги прошу голосувати.

Третякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Відсутній.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

АРСЕНЮК О.О. Струневич – за.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Гривко – за.

АРСЕНЮК О.О. Гривко – за.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Никорак Ірина Петрівна. Відсутня

Тарасенко Тарас Петрович.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Залишилися тільки "Слуги народу". Мають витримку і роботу. Крім Тараса, який зараз у бомбосховищі.

Дякую, шановні народні депутати. Дякую за цей комітет. Ми зустрічаємося наступний раз 3-го?

\_\_\_\_\_. 3-го числа.

ГОЛОВУЮЧА. 3-го числа на комітеті.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!